

BIKO Dogan Munzuroglu 1
Pinke (ddke) de sono, va tomi de bdro Mail Asian 2
Qeroi guret berd, her gi Carnal Tas 3
To Xarpdtd nddiydne Akman Gedik 6
Saird Ddsimi Weliy6 Wusdnd Yimami - 3 Haydar BELTAN 9
MORDEMO XIMBIL Daimi DOGAN 11
Ti Bum Gule Mayera 14
Sanika "Gule Be Sinemi Ra"* Rd .1ungic Psikoanalitik Sdr Kerdene Xidir Eren 15
lydna Dina, Dina Ma 0 Piya Akin Yanardag 20
Cimd Esqi To Dero Berjinielle 21
Gola Hewze Hasan Giindogdu 27
Sanika Mod Be Feqiri Ra Hidir Dulkadir 28
Bd Kibird To Qesey Ndkerd Asmdno Bdwayir 29
Ewro Ki MI Zerar Kerd Sevim Aydin 30
Omed Sovoz 31
Kaskena Ali Dikme 32
Gortiamayis Mehmet Seyitalioglu 33
Nika, Austriya De Ki iù Perlada Zazaki/ Kirmancki Esta! Hiiseyin Simsek 34
Hdfd Bira Memedi Aleyder Turan 34
Lowkha Thdraqi... Dewa Qetko Ra Seydd Ezizd Chu!' 35
Pdsard Kemi Kerdene Zimustoni Veil Kisioglu 38
Si... Sinan Usar 38
Kulturd Ma De Ca 0 Muhimiya Nameyd insani Wusdnd Gestemerde 39
Baba Gul Melek bzgij Sdnmez 42
Sultan Sildmani Be Dik Sildmani'a (Hophopik) Dogan Munzuroglu 44
Dens 4: Reqemi - Sayilar 46

Wayire Pedode
Mika ii Asian & Devrim Tekinogiu
Sermiyane Periode
Dogan Munzuroglu
Sermiyane Ka (6 Ntitene
Devrim Tekinoglu
Radakte
Mesut Keskin, Mirzali Zazaoglu
Fotografi
Devrim Tekinoglu
Grafik
ilknur Kavlak

Hayat Yapim BasIII Ydyin Matbaacilik
Organizasyon San. Tic. Ltd. Sri.
Hatip Mustafa Çeieb Mali.
ROYEikparmakapi Sok,
No.:22 0.:10 Beyogloistanbul
Tel.: 0212 243 13 63

e-mail: perlcda.makagmail.com

Yon Basur Yayin D1ziri Matbaacilik
San Tic. Ltd. Sti. Dayutpaa Cad,
Gbvsn San, Sit. 13 Rick No: 366
Topkapidstanbul Tel.: 0212 544 66 34

Temsilkarina Evropa: BettilTarhan & Cise1Aslan
Temsilkarina Ingiltere: Rolda Yaman
maderqisiPomx.de

BIKO

Dogan Munzuroglu

Heya biko, dewa ma nndeke biye. Ma phestia xu sanay bi Koye Bilgesi, virniya ma de Desta Pulur7i biye. Vera Koye Munn sondi werdine, xu carnene Koye Muziri, sondi werdme. Be, finde ke reetiye cine biye. Tunki thal biy. Dendar bime. Dewlete axirme nay bi ma ser. Achre bine ma de kerdi bi we, achre sere ma de kerdi bi we. Hate ra operasyon kerdine, hate ra ambargo est bi. qiale ardu, torbe sekeri ambargo de biy. Vesan bime. Teseliya ma kute. Ctl - core xu bar kerd, amaym Estembol. Xore remaym, amaym Estembol, geribiye.

Goca ma kute raa Estemboli. Estembol mare bi welat. Ceribiye de bime pfi. Ma ser kerd, sukane binan'na ze ma feqiri ame, Estembol biyo pirr. Milet silxetu. Ma set- kerd, dorme ma de Kirmanci, Laji, Tirki este. Ma ser kerd ke e'yi ke ze ma feqire. Feqir hale feqiri ra zanu. Ma jibini di. Jiibin'ne bim ciran, hez kerd. Zeweciyayme. Bime wayire domanu.

Ma nezana ke zor u zerp ma dime rao. Ma nezana ke dina ma sero biya tenge. Marê hende vicoye ca cino. Desta Puluri ca verde, amaym geribiye. Ma vat, loqme nana bemmete borim. Ma nezana ke derde cigere, derde chle ma, made yeno. Ma vat, be ters'a sere xu bercin sanim. Ma vat, domanu wandene dime. Nana di bemmete borim. Ma nezana, goniweri boa feqirina ma ancene. Reca ma china yen& Feqir hemu ca de bephestio, dike chke! Ma va, venge tifangan'a düri gose ma reet bire. Ma nezana ke venge cheku pee howt koan'a yeno, ma vineno. Ma vat, hewliya berbisi mara düri biro. Ma nezana ke hewliya ma, ma dime rowa. Biko, ma va, nana di bemmete borime, sere xu bercin sanime, be qisawat'a hewn'a sime. Ma nezana ke qisawata ma pee gose ma dera. Mewran virare ma neverdano ra. Mewran dubara u desiso'wa ma dano tuzage

ro. Qest u qereze ma d'o. Biko, ma vat, sans u taliye ma cereno. Riye domanane ma huyno. Ma nezana ke hewre slay ma sero cerexine.

Lace mi des u car serri bi. Doman& waxte kay bi. Teber silxet bi. "Gezi Direnisi" vatme, mileti protesto kerchne. Laiki vat, "seri dukan, nan biciri." Mi vat "nan xo sero bici, biko, qeda tora düri fndero." Ma u piye ma vatme "nan bicire xo sero, milaketi demise sima mebtre!" Ma nezana ke dubara Mewrani ver milaketi, cind u periy reme, siye. Ma vat nan bici xo sero, xafil - qeda tora diiri fndero." Be, fmde ke xafil - qeda dewlete ra ame. Dewre tolkane fiseqane polesanu. Lac'e mi mira guret. Derde cigere hata suka Estemboli ama, ma dime.

Lace mm sedye de vilesiya ro, ma teberra vilesiyaym ro. 269 roci. Axiri, mara biriya ya, si heqiya xu. Derde cigere guano. Heya dike; roca hen& lace mt Estembol nciya peser. Lete de Estemboli dirbetia lace mm bare kerde. Derde chle ma de bi ortag... Feqir hale feqiri ra zano, dike.

Pirike (d'ae) de sono, va torni de Wro

Mikail Asian

Dae! Tora tepia ez zone to kami de qesi bikeri?... Hela reye vace, rasti ki, ni tome to nae ra tepia endi maa xore "dae" nevane? Dae ! Be, ti na sanika xo ita de mebirne; be, ti na Kirmanciya xo, xo de mezele mebe. Tome to hae raa to pin& Be, ti locina ma de adire xo weke, zav - *zece* xo bemirad meverde...

Dae! Domanone tora, tornone tora kesi xatire zone to nezana. Tora tepia zone' to zerre qeone (keane) mara darino we. Kes endi ne "dae" vano, ne ki "bao"...

Dak! Na Elemanya de cend teni tome to amay riye dina? Qe kesi domanone xo de zone to qesi nekerd. Cae ze Elemanya de ma domani ebe dest xo kerdi xam u xesim. Heywax, ma cae surgin u 'geribiye de Id fidane xo kuli ebe Tirki kerdi rez.

Dae ! Xoji be sari bo, ita Elemanya de her kes zerre ce yi de zone' xo qesi keno. Xora ma zon u itiqtat ra kutime diiri. Zerre qeone ma de az bin& lepa (lhapa) mara veciyo.

Dae! No sene qirimo? Be, na sanika xo ita de mebarne, mijdania xere, mijdania aze newi bide. Be, roca phasemiye çıla ci fiye, derde mare derman, dirbetone mare melem be...

Werte na Trim u qisawete de domane mi biy. Diletaye: jii keneka, jii ki laceko. Name keneke Estar, name laceki Hedaro. Ez Id zon6 ma rind zone, hermeta mi Nure ki. Fereji ke ma heta

ewro zerre ce xo de zone xo qesi nekerdo; ge al-manki, ge Tirlci, ge Kirmancki, yane citon ke ret amo, heni..

Hama domani ke amay riye dina, ma seba xatire ino zerre ce yi de zone xo vurna, xora Kirmancki qesi kerd. Ni roco zone maa mi biyo zone domanone mi. Heya, Hedar u Estar! Sima xer ame, ebe sima zone ma ki peyser ama.

Ma se vaci, dae; di teni Kirmanciye hae ware to de melul melul vesene. Kererne Heqi sular ke, deste to hao arna, rest deste mo. Meterse endi, tome to oncia zone to musene. Be, kursiye xo bonce, vere locine de ronise, oncia samka (Oroka) xo giran giran qesi bike. Be, hona ke helme, to dero, va domani venge to bihesne.

Dae! Be, destone xo derg ke, domani thamarone to bivene.

e]40 guret berd, her 91

Cemal Taş

Domankina nude qerci amene, Kirmanciye ro feteliyene, zerre Oa de ci ciyo qimetin ke bi, dene are guretene berdene. To balisna nevana, to xali nevana, to cacim, astir, surbelek nevana.. Sem, zern ilam ke qab u qacaği.. ilam ke yadigare khani... qerci tasa de naylone dene ma, verr ra seniya de semine guretene. Seniy; sene seniy biy? Tede ê dewre vereni bi. Ê medeniyetane khana bi. Her jilye deste osataane henena ra veciyay bi ke, dot ra riye isani de hiyene. Tabi qimete me, ebe pere neno hasab. Kami zanene ke qhnete me ebe pere neno hernats. qike i yadigare tarixe qomane khana bi. Kami mare vat ke; "isan bese nekeno tarix ebe pere biherno?"

cerch merika en zaf Elbistan ra amene, sandiqa de xo kerdene usira xora, estene phestia xo, dewe be dewe feteliyene. Eke siyene koti, bon 'e sero dezge xo kerdene ya, endi millet tope dormey biyene.. tabi en zaf ma domani sa biyene, ma ebe (Lira vostene siyene dorme cerci.. Sc ke qinie ma gmene firika be balona, ma thitika ver de vilosiyene ro. Key ke venge miztqa gose maro si, roe ma veciyene.. ma herbi peyser vostene, amene qe, yaxe ma u piye xo dene are ke, ilam ke mire miziqa, ilam ke mire firike.... Hata ke mare meguretene, ma xo i can ro gindtr kerdene, endi zirriye nene ci, berbene. Jiye de xarn ke rast bero, vatene domana bene kardi ver?'

Foto: Cemal Taş

I cerci; tima ya tek tek amene, ya ki cute piya amene. Eke bi san, jiiye veng dene ci, berdene ce de kerdene meyman, cire azet u xizmete ki kerdene. Menka werdene, simitene, kotene ra, vestene ra, ciyo ke a dewe de do are, emanete i ceyi kerdene, gmene raa de dewa bine.

Tabi a taw axsete hem ebe pere, hem ki çi be tey vurnais'a biyene. Cerciya Oye xo ver ra en zaf ciyo resin guretene» puciki, gorey.. balisney, ci ke ame diyaine, o guretene.

Moa mi; hendo ke 0 de lunci pherspan kerdi bi, hendo ke puca ma ciniti be we, endi cline xo pira si bi. Ë moa mi Id, heqe ciianike est bi, zaf cekere biye, ebe hunere heneni pherspani kerdene ke, to vatene tegel u khunderz kerde. Pucik u gorey; heni nndek cinitene we ke, to vatene nexso, kerdo ci. Welhasil jii ke pherspane moa mi, mi sero diyene, zaf pe qail biyene. Vatene,

"moa to ciqa nndek pherspani kerde, sae ke ne dest gmo ci, ne ki meqes gino

Zimistan ke gorey ntngane made dirriyene, ma vatene,

"Dae, dae.. to cae nina pherspan kena, nao usar ama, cerci *ene*, belka cite, di cita danime cerci, xore cira firike cenime."

Agile domankine bi, tabi..

Hama, heni aseno ke Orciya teyna bastona khalik u phinka ma neberde, teyna dare agarao sedefm ma dest ra nevet, teyna seniya sifre meymane ma, cacim u balisna *ce* ma, mara negurete. gerciya kamiya ma ki mara gurete, xode berde. Ìne sinata ma ki ma dest ra vete, ma kerdime xizan.

Qom tarixe xode belkia welate xora ki beno, surgmiye ki veneno, belkia eno qirrkerdene ki, hama; rew bo, herey bo, kamiya xo ebe zogan (zagon) u sinata xo'wa ispat keno. Hama qomo ke, zogane xo kerdo vindi, qom endi reca pi khahke xo ki keno vindi, endi ne bese keno xo

name kero, ne ki werte qoma de morino. qike, cigire pi - khahke xo kerdo vindi.

Ni serrane peyena de cade makina kot dewane ma, arabey amay, şiy. Na re ki mitayite goza salate qilane gozane ma biy. Goze heneni dewa de esti bi ke, her jii saute dewre pi u khahkane ma bi. Wayirane i goza saba di-hire qursane kora xapiyay, i goze xo roti mitayita. Ì goji yadigare pi u khalike Kirmanci biy, yachgare Hermeni biy. Mordemo ke i goji roti, i mordemi belkia ki omre xode jü lea de kore bile nena bi rip!

Mitayita saba a her jii goza ze xeme, emeliyay veznay ra, ebe torzenan'a qelebnay ci, day waro, bogim kerdi, gureti, berdi papriqa (fabrika). Wayire gaze, pereye ke goze ra gureti, xerc kerdi, hurendia koka a goze ki heni thal mende. Quo ke şî, pabrika gizagi ver de bi lete be lete, bi texte. Cao ke textey ver ra mand, o Id bi dipcige tifongi, bi qevza pistoy. 0 tifong belkia ki ebe

Fotoşraf: Cemal Taş

deste jii ra herniya, peyser ama a dewe, dest8
sevkani de bi sebebe cane ther u thure yabani,
bi sebebe heywane birri. O pisto ki belkia deste
goniwere de bi ezraile cenc u cailane ma.

Dewica ebe qilane goza qinat nekerd, na re ki
xarr kerd, koti zide darane muriya. Koti de ke
muriya de sekoke biye, saba bare, di bani koliya,
lea muriye sane torzena ver, este herd. Waxte
ciina ke ama, kesi muriya de rathale nediye ke,
jiiye feke xora carno. Cimka de digazkane ke vi-
yar kerd, kesi bese nekerd ke cae ra lhepe muriya
rosano, cue biaro. Nika ki dermana re ke vace,
boa Heqi teke cae de nena diyaine. Xora dewe
ke nika tey mordemi este, teseliya xo muriya
ra fita. Dewe ke kerde thal, tey qule Heqi ne-
mendo, muriye a dewe ki ap heseni (hese birri)
tede qerremite are. Her kes rocane zimistani de
hesrete xosavia qaxane muriyano. Endi kocike
xosavia merxose tham kerdene kesi re nesib
nebena.

***

Piye mi tima qesa de xo vatene, cara mi vira ne-
sona. Vatene,

"Goca ma merde Kirmanci, rew bo, herey bo, ze
goca Hermeniyanar

Mi herdan8 made di ke ciqa lcilise Hermeniya,
ciqa mezele khani ke, ciqa mfgarey ke este, tede
phisqite, rizne, kerde meres..

Dewica ca ca de kernere kilisey berde, kerde dii-
yare bone xo. I kemera ra beliyo ke, tede deste
hostae de Hermeni ra veciye. O bono ke kemer-
ane virajiyo, o bon ki rjiyo, biyo page.
Vane,

lam ke bilano, be xo gino piror

Mezele Hermeniya tede bear u beserm
Wehurmet u beters astike rametiya vete, este
sere herdi... Mezele Kirmanca ki mica beway-
ire... Therbe 38i çi rew Kirmanci vira siye?

Meste - birro jii ke roce astikan8 Kirmanca mez-
ele ra veco, ra u olaga ra phisqmo.... A taw astike
ma ret kene? Az u uze mar'e cetin eno ya neno?

cerci

cerci amo sere' boni

thitka ver domani biy'e goni

cefe koto weft8 dewe

kamili bile biye domani

zernen bide, teflon bice

sernin bide, naylon bice

gezna bide kefen biderce

meraso to dana, bomo bomo

cerci amo, nezo kamo

hao vano, dewic bomo

cacim khano, ceno, dano

thitik ver ra, tarix dano

bice bice, lax ke

bide bide, wax ke

tunedi, tunedi

endi cax ke

==

To XarOt nkliyne

Akman Gedik

Amika Hewese cue ra lute sere xo da. Zerreye cila xo de mste ro. Bı venge de kederm veng'a cena xo da,

"ere, hala wurze. Xere xo tase agwe bide mi, Zeryam." Zeryame wuste ra, ame nezdiye cila maya xo ci ra pers biye, va ke,

"xer bo daye, se bi, tı qey heni biya ze leqega seri, biya sipelocik?":

"Cena'm, mu ju (yew) hewno de xirabin di. Mirane mi vere ju diwari de rorusti bi. Perisan bi. Kince xo diriyayi biy. Rtlıye ey goni ra sur kerdene, dest paye xo sikiyaye biy. Asmen ra ju kerxur (kes-exur) peyda bi bi. Amene, bi mktlika xo dene sere Mirane mi ra û reyna biyene berz. Perre xo hira-hira kerdene ya û perrene ra, asmeno besinor de biyene vindi, siyene" vat Amika Hewese. Zeryame dest de tase agwe, derge maya xo kerde, va ke

"Daye, tı bı qisawetan kewna (kuna) ra, beno ke aye rayo"

"Ne, ne, cene; wulahi, ct qisaweta, ma cila germme derime. Kam ci zano, serey'e Mirane mi balisna vineno,nevineno. Mirane mt tenge dero. Dar û kemer ci rê biveso. No cend asmio ameyo pe guretene. Kam ci zano, ci re ci iskence kerdo, ken& Nawo bi di asmio ke ez nesikiya sori. Şori, xore berxe xo

"Day& tay'e zerre xo hira pe bicê. Wa no zimistano kamax bivero ra, ez ki to de ena. Ma sime Xarpet" vat Zeryame.

"Zunistano kamax qet nete xo cino ke soro. Hela qayte ci be, hawo oncia kerdo piro, vare varena. Ma, to Hepise Xarpeti nediyo. Vane ke '1800 Eyler' caye iskenceyo. insani wes kewne ci, seqet vecine. Wes kewne ci, merdi vecine. Mirane rni ki 2 hefteyi uja de mendi bi. Kam ci zano, ci re se kerd,

ci zulim kerd. No zono, heni rehet qesi beno. Wa mero dar û kemerı set Wa mero theyr û thuri, cinawire sere koy ser. Achr vareno CI tern û husk temiyen de veseno, Ez endi se vaji, cena m' ". vat Amika Hewese.

Vare varene, na cend roji biy. Ray û dirbi gureti bi. Ti vana, seneye asmeni qilasiyo ya, ci ra vare mina. Her cay kince sipeyi day bi xo ra, vare ra. Sipedere sodiri de, ciranan niya da ke Amtka Hewese çena xo Zeryame hawo do bt raye (rayir), sone. Ap Dursuni bi venge de berz qera, va ke,

"Waya Hewese, no vans de kata sona? Xera, na gezeb de kata sona? Vinde, meste belki vans vindeno:"

"Ne wile, ez nevmдена, bira Dursun. Mi hewne xo diyo. Mirane mi rê hala se biyo. Roja vmdetene niya."

Dursuni niya da ke Amika Hewese û cena xo Zeryame sone, veng'a ceniya xo da, va ke, "cerak, ne herrneti na cele zinnstani de dane re raye, sone. Ciye ke bi, sar keno re asteye piye ma ra. Nevane, 'sene wijdan bi suna de. Şima di hermeti teyna rusnayı!' Ez tey sona, xebera to bibo." vat û kewt bit ra raye, Ap Dursun.

Hetani Gimprn Ap Dursun tey ame. Hewese cena xo Zeryame re bileta Masi butte. Eke kewti mintbuse, Dursun cera ya... Heni bemoral, heni kederm... Vere '2 No'lu Cezaevi' de kewti reze, ceni û camerdi. Ziyaretciyan ra ju va ke, "ima zanene, ewro roja diyayise akardiya ("acik Oriis"). insala ewro nevernene, ma xore domanane xo vinenime" ... Insanan pero piya va,

Heke nameye Amika Hewese û Zeryame amey wendene, linge Amika Hewese û Zeryame hard neguret. Zaf biy sa, biy keyfwes... Gardiyan ver de, zi dime ra si ju oda. Amika Hewese û Zeryame

se ke Miran di, virana xo kerde ya û verba Mirani remay. Miran Id verba Man bi fekhuyayis ame. Virane arde re jubini ra. Amika Hewese Zeryame keke berbi biy. Çımanê Amika Hewese ra di henîy awe risne. Hesiri sirote ra seqitîyay, siy. Mirani virana xo arde re maya xo ser U lew na dest ra. Lew na cimane waya xo ra. Va,

"bere, ma sime dorme masa, zemanê ma zaf cino. Bale taye qesey kerne

"Eza feqira, bema û bepiya. Mi dewe ra tever Gimgim U cend dewe Gimgini diy bi, to dima eza feqira belengaze ameya, gina Xarpet ra. Mi hewnanê xo de bile nediyene Xarpet" va Amika Hewese. Mirani kerde bin& herrneye xo, va ke, "Qaytê, ez ke nekewtene hepis, thawa to Xarpet diyene?" Taye huyayis gina awe' Amika Hewese ra.

"Ti ancia ki bi keyf U leqa xo dera lace m'. Mi zaf hewne xirabini diy. Sodir mi sera biy derya. Mi di cuni were nenay. Puk U gezeb bi. Mi va, belki bon bi ser - bin, pia mi sera. Mi da bi raye ra, ameya. Heq razi bo Bira Dursun hetani Gimgim ma de arne. Ma, ma ke vate, 'law), rehet vindere, sima vate `roja vindetena Sima hetê feqir U fiqarey kerdene, tedustiye wastene. Ewro kam sima ano xo viri? Maye lace' xo esto, lawo. Her ca biyo sukut. Hard biyo kher. Asmen ne zulimi rê sahad nebena. Zulim biyo wayire her cay, saltanate xo rameno. Roja henî xiraba ke ti vana maye ewlade xo esto. Taye amey pe guretene, taye amey lustene, taye ki rernayi, siy, bi tayine ki ze dendike sini xo orte ra cinit we, veciyay, se ke ciye nebiyo'.

Amika Hewese nata û bota qayt kerd. Zeryame ra va ke, "cimane xo car ya ke! Wa gardiyan ke na hetî ser ame, bikuxel Ez Mirani ra ciye vaci." Mirani heyecan guret. O Id nata-bota qayt bi.

"Ti se vana, daye; nia venge nerm û alcax vace."

"Ero bawo, o hevale to Ali bi ya, o demane veri mi xelesna ra..."

"Se xelesna ra?" va Mirani.

"Oncia operasyon bi dewe de, verba sani esker onciya Şi. Mi va, sori taye vaş bidi manga ma. Ez siya, mi cevere axure kerd ya. Taye vas kerd arra manga. Ju va Amika Hewese, rneterse, ez hevale Mirania: Ez tersa. Dormeye xo de ameya siya, kewta ra gujike. MI xo sas kerd. Reyena cera ser. Mi va, 'helabê rosti'. Laceko belengaz veciya, ame verba rosti ke, heya wile, no Aliyo. Endi mi re' hal mesela qesey kerde. A, o cirane ma Hesên, wa qet mird newero. Ali kuno baxce ey ra. Laceki ra vano, `veciye so, neveciye, to dano eskeri dest'. Lacek vano, `temarn mi mede dest, ez sona. xo r Heqî xelesno ra, ju ki Pir Sey Nesemi. Laceki xo cinito we, sene qeyde ameyo, kewto axura ma. Hal mesela nia biye. Mi a re taye cay teba noni bend. Tani de veciya, si." Miran taye huya, va ke:

"Mi zanitene, maya mi maya pero cepgirana." Reyena taye axina xo anite we û bi mutesir. Kuxa, gala xo kerde pak, dest kerd mucilayiye oncia. "Heya rasta, daye; adir varene, tayine no adir nedi. Ma duste xo de verba ci veciyayme. Ma na qesa pilane ma niya, vatene, 'verba neheqiye veciyayis heqa'. Ma henî musayme, è vateyan dima sime... Para mi re guretene kewte. Ma mevinime ki wa domane bini bivinê, rojane hira betersan... Wa !Deters bicere. Virana xo yakere, vaz de' verba asmene besinori, wa vaz de' verba vap.

Miran qayt bi Maya ey hawa murizma, hawa kederma, qese vurna:

"Ti aye ca verde hela, dayes; sima qi zehmetiye diye, hela gale Man bike." Va Mirani.

"Ma di hermeti qeraje Miise kamaxi de nistime otobuse ra, Heq Zeryame ra razi bo. Wile, cena'm zê camerdana. Zen fek dero. Ma re di bilete Xarpeti birnay. Vare gumra vara, taye cayan raye teng biye. Qoltige peye ma de ju merike Bingoli bi. Her sate, ma ra pers beno. (Sima sone kotil Zeryame xo sas kerd va, 'ma sonime hepise Xarpeti..."

"Ma qey saso, wile rasto daye." Va Mirani.

'Heya rasto, hama mi va, beno ke ajan, çi ho. Mi qesa este ver... Nafa ki menk vano, 'qinayi ra kewto hepis' Wile mi zûr kerd va, lace'm cena agay remna. Aga ki bi dawadar. Lacem pe guret, est zerre. Nawo ardo, do be Xarpeti ra. Ma ke heni va, rnêriki va ke, 'wile ez adresa xo dana sifna, lace to ke hepis ra veciya. Wa a ceneke biremno, biyaro ce ma, 'Aye ceneke felek bo, ez nedana cf. Ma zi tesekur kerd, qese birna. Endi nezana, sene peya bi... Rind hi, xirab bi, end! Heq zano."

"Way, way, way!" Va Mirani. Dime ra: "Maya mi hawa siyaset endi rind zana...Wile helal bo, to menk se pe xapit... De vace, daye;.. Zobina se verde ra, rayirwaniya sima?"

"Ju ki qoltige kista ma de ju lacek esto, nia xorto 30 serriyo. Şande taye vinike na mi ser. Mt qayt kerd Zeryame kewta ra. Mi va, ez ki taye cimane xo germ ken. Xora mi Zeryame hete cami de de ronistene. Ez taye siya hewn ra, nesiya, hewn ra mi qayt kerd ke, ju dest nawo zaniye mi ser ra. mi deste xo kerd girmike û va 'him ha', sere deste laceke kutiki de da pro. Xofle sere xo da û xo carna. Kutik se ke hewnno sirm dero. Reye'na hete ma sera qayt nebi." Vmete û reyna dewam kerd: "Ju ki naye ki vaji: ju cemka Dersimije ma nasiya xo de jubini. Laje aye ki itaro (tiyao). Aye ma re' na mese-la xo qesey kerde. Destawiye zor do ci. Na sona tuwalet, destawiya xo kena. Vejina tever, sona. Menk pey ra qereno, 'To pereye xo neday' vano. Cenike peyser arena ya, vana domane ma ita zerre dere,

iskence der& Ma serde zimistani lçunime raye, enime. No hondaye' zehmet vmenime. Destawiya mi ameya, destawiya xo kenime. Ti ki cayo germin de nista ro. Perane destawiye wazena, heniyo? No sene wijdano to der. Menk heni mate aye maneno, fek re ci beno zuya (ziwa), mate ci sono. Cenike ki dana raye, sona." Qesa ke xelesiye Miran, Zeryame maye pero huyayis piskiya ci, huyay...

Waxt ame, onciya waxte jubini ra dari biyayisi ame, Miran bi munzm, bi kedenn... Bi idler, a saete ra tepiya ciye nehessa. Venge gardiyani ame, va ke csaeta jubini diyayisi xelesiya: Miran wust bi ra, virane arde ma II waya xo ra. Va ke:

"Daye, sima ra nca keno, mekuye zehmet, heni rew mere'. Şima rewsa mi diya. Thawa nebena. icab kerd, ez xebere rusnena, heni bere:'

Tever ra Zeryame maya xo ra hers biye. Va ke:

"Xenia to gale zehmetane ma mekerdene. Khek Miran zaf mutesir bi... Nika vanoXiye mi ra:Ti nezanena, o sen'eno? Bi anor û merdo. To nedi, ciye neano xo set Oncia keyfû esqe xo dero. To di, vano ke, `ez mekewtene hepis, to Xarpet nediyerie:'

Amika Hewese ke lace xo di, taye biye zerrehira. Huyayis gina rilye aye ra. Reng ame niye aye. Here' de xo Xarpet de bimano ki, lace xo diyayis hete aye letekerde kerd wes.

Not : Na hekate 21. Xelata Edebiyati ya Hiiseyin Celebi, xelata 1. Besa hikaye ya Kirmaricki girewta.

Sairê 1: *`simi Weli\$ WuŞênê Yimami -3

Haydar BELTAN

HEWA DERT LAO

Des= de hard u asmen jü nalene. Ko ra phepugi wanene. Desim werte adiri dero. Qheme Muziri eve rozu goni siye, cendegi day are, berdi. Cor ra emro de girs amo, "Desim de wesiye meverde, adir werte kere, bivesne." Dar u ber chizeno, mor u mławını ca vurnene ra. Heq vireniya dismenune ma nekero, na halo ke sare Desimi tedere.

Weli eve aciya laz u birae ho ra, eve aciya Desimi ra, jê phepugi ko ve ko ra, dewe ve dewe ra fetelino. İyê ke wes mend, yinu re beno olvoz. Derde yinu hem ho çım ra vineno, hem ki gos dano. Sono het& Demenu, iye ke wesiye yinu de qesey keno, hem gos dano, hem ki eve kemane ho ct r'e qeydu vano, derdune dinu keno semk.

Ordi eve qatiru cheku onceno kou. Xozat, Pulur hal kerdo, millet qır kerdo, dewi vesne, na defa sira ama Dere TAO. Dere Laci ke bijere, na yis hal kene. Hama Dere Laci, mezal ve ci nedano. Dadese chere Demenu, hem ho (ph kene, hem iye ke ame Der'e Laci de ho dardo we, yinu qori ken& Sonde sone col, eke bi sodır, yen& migaru de ho dane we.

Çı zonene ke, yiye ke serre ra ave leye dinu de viye, yinu qori kerde, yi taye siye tesmil biye, hurendia dine eskeri ra vata. Nia dane ke, topi tam yene qula, prime cever ro. Wiy bao, dismeni hurendia Demenu doz kerda... Topi eke gme vere migari, endi wuza ra vejiye, siye ve migare bini. Hama zofe teney yi migare de qır kerde.

Roze, Sile Phiti, Yivıs, Qemere Heseni, Hemedê Cıvraili u iye bini sone tholave eskeru, sone qol. Yivise Sey Khali hona xorto, dest u pae ho je sahanio. Eke kotene qewga, hem dene pero, hem ld qeydey vatene. Yivıs nia dano ke, esker hao topi serewo, girrr, gir girrr owlimiye dano, adir

vorneno. Gird gira', dijdiya sono nejdi, vano "tesmil ve!" Esker visino pero, tesmil beno, peslura sipiye erzeno topi ser, urzeno ra, destu erzeno, sare ho ser heni ziq beno, vmdeno. Yivıs gird gird sono eskeri gire dano, topi ser niseno ro. Tew, endi heliye koy Yivıso. Zof beno sa ke, vano, `endi ordi ma ser netoreno bero: Yivıs eke nae geyal keno, beno sa, pey ra jü qersune gmena Yivışi, pey de perena. Yivıs keno ke topi bicarno, a jiina plena ve ci, Yivıs wuza Kamo ke na Yivışi ra, o Yivışi rind nas keno, ver ra pa nenano, pey ra dijdiya nano pa! Sa biyaena qhere Demenu Yivışi lulm mende, asmen ra roz ceriya.

Ti vane, Dere LAO bewayir mendo. Her ca bi sulut! Sare Demenu, iye ke Dere Laci dere, perune sia gire da. Nia dan'e ke ciersuna ke gma qersuna mawa, endi Mat kene, kes qol

nesono. Esker nia dano ke, venge tifongune Demenu ce biriyo, kes vireniya eskeri nino. Esker gire deni beno, Dere Laci ceno. Eve topu saneno migaru, iye ke lusti kışti, yi binu ki kene top, &lie are, bene vere chemi de perune qır kene, erzene Cheme Muziri. Hire roji, hire sewi, gheme Muziri goni u cendegu beno!

Weli na hekatu hem tame vineno, hem ki zofetenu ra gos dano. Kemane ho ceno ho dest, na mesela ano ra zu'. Hem vano, hem tede berveno. Dtma mileti rê vano. Dewu de, veyvu de, kewrainu de vano, mesela Dere Laci rmlleti vira nekeno. Dima Destana Dere Laci yena meyda'. Xeyle varyante na Destane este, hama mi varyante H. Torn'ecengi nusna.

Destana Dere Laci Weliye Wusene Yimami vata, hama yiye ke arda, resna ma, Saire Welati Silemane Qiji re, Arekerdog Tornecengi rê u smatciyune mae binu re canwesiye wazon.

Ber8, pia biwanime u Gos dime...
 HAWA DERR LAqi
 Esker onto ma ser de, dorme ma qapano
 Esker zofo, cae de ra u olake ma nedano
 Qemere Heseni Over& qula de gino waro
 Ximale vaz8, s'ere mino berano.
 Vano, ce *rune Desimi biveso
 Kes ma Demenu re alaqtare nevano
 Ntka ke eskeri teseliya ho ma Demenu ra gurete
 Meste - bero goce sima j8 goce Hermeniyano.
 Hese Khale Gonci kuno ve qewka
 Sonde ke yeno, cheku ve dosi ser ano,
 Hemede Civraili koto werte tavure
 Hete ra qir keno, mezal ve ci nedano.
 Vano: lao pkod8, ma perodime;
 Xelasa ma cina, hete ma kok u fermano:
 Yivts akae mi ho sano diyare Pule Xatune,
 Hem dano pero, hem qeydu vano.
 Qumandari ho sano diyare Pule Ambari,
 Zalim eve durda ma de nia dano.
 Venge Yivisi yeno, gos d8, ala sere mi sa vano.
 Yivis vano, `Zalim, to ewro hire ordiy onte ma ser
 de
 qinay re nevana, axiriye din islamo.
 Ez yi ordiye to ra ewro teke neverdanu:
 Heq bivesno ce asirun8 Desimi
 Kes ma Demenu re alaqtare nevand.
 Ewro eskeri zor kerdo qole het8 P8tere
 Yivis agae mi lerze meke,
 Ho bicarne pey8 kemere.
 Yivis ape mi dirveti gureta,
 Nao esker amo koto dere.

Kam ma u piye to re bero a xevere
 Aciya cigere ne ro vireniya dar u kemere.
 Gile na kou ra meyte ma fi8t8 tevirare
 Dae, hi meverve, zofine je tu diya, aciya cigere.
 Cigere mi, derdo ke mi weno;
 Asirune Desimi qirkerdena ma Demenu
 Arda ve risvet u pere.
 Wayi de Laci ver de sono Saya Hire
 Laze mi dest u pay semerrne we
 Ewro koto werte tawure,
 Biko, lerze meke, rave meso, rew memire.
 Dae, kafiri esker onto ma ser de
 Der8 Laci ma re kerdo mezele.
 No herve dugeluno, welat8 ho sero bimire!
 Esker zofo, dina ma sero kerde sojia sure,
 Haig bivesno çê asirune Desimi
 Qirkerdena ma Demenu
 Arda ve risvet u pere.
 Ondere Laci ver de sono ve ceto
 Hiris u ses tiyarey ma sero tayil kerde
 Ewro Dere Laci de aqil sue ma ra veto.
 Ala b8re, sere diyare Laci,
 Tede sin u sivano,
 Cor asmen ra roz vineto.
 Merdena na kou ma Demenu r8'
 qef u saltaneto.
 Kamjiyo ke, ewro Der8 Laci de bimiro
 Roza des u di Yimamuna
 Axrete de cae ho ceneto.
 Ma do ve Oro, hefe huye howt bedelu gureto.

MORDEMO XIMBIL

Areskerdog: Dairni DO6AN

Vatog: Kiymet DOCAN

Mintiqa: Pulemuriye

Jii biyo, jü nebiyo. Waxt, waxto veren biyo. Tae vane, "jiiro, nebiyo." 'fa& vane, "ne, ne; biyo."

Serê harde dewresi de, jii mordemo ximbil ye cenika rindeke roze jiihini de zewejiye. Nê zaf feqir biye. Mordemek heni ke bexer biyo, terse' gurenaisi ver roze vere ceveri nevejiyo.

Na hail ser cenike endi bezar biya, roze vato:

"Nero mordemek! Heqî to ra cimi negurete, dest - pae to hurendî dere. Lawo, endi biguriye, to ca negurina? Ez ciranu re hata çî waxt dest raker!? Homete ma re kena serevde. Ez to ra vaji, eke nia sero, ez to ca verdan. Endi ti zonena." Mordeme ximbfiî cim buriye xo arde peser, data ciav do, vato:

"Ere ti nezonena, ez ke biveji tever mirciki çîmunê mî vezene?"

Eve na qeyde hewtey, asmi u serri ame, siye. Cerake nia do ke qe ciye nevirino, no hurendia xo ra nelewino, xo be xo qesey kerdo, vato: 'Endi beso! No gostarme mijia xo bila kose lozine de keno. Ez ja kayo henen ney re biker! ke no bixapiyo, bivejiyo vere ceveri:

Roza bine, sona vere ceveri, venge xo kena berz, vana:

"Ero mordemek, çê Pasay rê meymani ame. inu ki ci re zerrveti pota. To re vane a Id bero, pia biwerime.

Mordemek nata diza dize cenike beno, vane:

"Ere, ti xega! Mi to re cand rey vato ke bese neken biveji tever. Ez ke biveji tever, mirciki (Jane cimune mi. So, werde xo bure, dima mi re' ki tene biwaze, bia!" Cenike nia do ke mordemek oncia qe nevejino tever, vato:

"Ero, ez endi guanan neken. Ti endi ne ar kena, ne ki sermaina. Mi ita ra rusnena uca, werte homete de vaji ke merde mi r Id zerrveti bide, henio? O ciamord niyo, vano, `ez ke biveji tever, mirciki cimune mî wene: Eke yena, be, pia sime; eke nina ki, u zonena!" Mordemo ximbfiî nia dano ke nexelesino, vane:

"Ti. Over de vmde, ez werte deqawu de son, werte deqawu de peyser yen."

Morderne ximbili linga xo our ke semige ra esta tever, cenike then do, esto vere ceveri.

Morderne xtmbili vere ceveri de veng'a cenike do, vato:

"Ere, ez zonen ke tî endi mî zerre ceysi neverdana. Mi endi tesela xo gurete. Qe ke nebo, mî rê jii =dose ardu ve di haku bide, xore seri newe ji.i ce biveni."

Mordemo ximbfiî harde dewresi ser son - sipede sono, jii cewo girs de vejino. Nia dano ke zerre ceysi de kes Ono. None xo weno, tene ki xezelino. Eke beno son, nia dano ke hir'e devi tedima yene. Devu zerre de our ke no diyo, sas biye, mote

riy8 javini biy8, mend8.

cever c8n8, chma wert8 xo de qesey ken& van&

"No kamo ke ma ra n8terso, amo e8 ma de nisto ro. No her hal ke zaf mordemo xurto." Ters kuto zerr8 devu, hama eskera n8kerdo.

D8vu ra buray8 pill vato:

"N8ro bum., tu ama e8 ma de werdo, sumto, hama ma qe to nas n8keme. Ti kama? X8r ama ya ki b8x8r ama?" Mordem8 ximbili our ke c18vi cliy8, recefiyo, hama xo be xo vato, `n8 ke mu nia Inve`ne, mu lusene: Hurendia xo ra urzeno, vano:

"131faye mine gursi, suma zonen8 ke endi beno tan. Ez zaf cawo d8ri ra amune, zaf qefeline. Qe ca8 suna ke eino, xor8 ser8 boni de rakune. Wed bo ke sup8de tija Mehemedi ra raver urzen ra, son."

D8vi wert8' xo de qesey ken8, van& "No heni aseno ke mordemo thol niyo. Ma ke wastis8 ey qewul n8kerd, n8bo ke cluma ma 1.8 is8 bukeru. Wastis8 ey qewul bukerime, pesewe o ke hewn'a ale de bulasime, a ra nia bucelesime."

Mordemo 'ambit tersemk biyo, hama het8 ra ki baqul u dekbaz biyo. D8vu ke wert8 xo de eu qesey kerdo, eve chzdiye ra gos no ser, p8ro hesne. D8vi wastis8 ney qewul kerdo. Ser8 boni de cu ré cue kerda ra. D8vi ke siy8, usto ra, loge onta, kerda cula xo, organe onta ser. 0 ki dast8 loge de kuto wert8 vasi. D8vu dest de tor*ni ra, seweletiye de am8, jfi be jii do loge ro.

Quz8 d'evu vato:

"Bar8 ma re" phepug buwano. Ala nia d8, ıaı xurt biyo. Ma torj8nu ra dame pro, ci ra qe veng n8vejiya, dota ehiki vejin8." Ten& durna bura8 pili vato:

"Endi beso. Na torienü ver kam wes maneno ke o lci wes bunano. 138hewn mendime, chma yeme, cendeg8 ey beme erzeme jü eole:"

D8vu Over kfiit kerdo, hewn'a sly& Ver8 tija sochri de uste ra ke el buv8n8: mordemo ximbili hawo ser'e' boni de fetelino. D'evi na hali ser sas biy8, mend& Ters kuto zerre *uric, hama beli nelerdo.

Buray8 pith vato:

"Bura sodur8 to x8r bo. ima' ken ke to rehet kerd." Mordem8 xumbili vato:

"Heq suna ra raji bo. Mu zaf rehet kerd, hama sewa letiye de ch-hir8 keku da koka vul8 mu ro."

Na qesu ser crevi clayt8 jüvini biy8, hama eiy8 eskera n8kerdo. Tersê xo ra bese n8kerdo ke vaz8 'endi so e8 xo.' Ara ke kerda, xatur wasto, siy8 kar8 xo. Qutur ke d8vi vejiy8 tever, mordemo xanbul her ca8 e8yi feteliyo. ıyo dumke ke ı buv8no: gene lozme de zerrn u s8mi est8 p8set Wert8 zerrn u s8mu de hunde ke xezelino, d8vu xo vira keno. Qutur ke Over keno ra, nia dano ke devu ha8 dota yea. Desmde jii meske c8no, mu ra raver sono h8ni ser. Du uslurey awe keno bm8 meske, fek8 meske p8 ano nata helm8 xo keno zerre, meske pere u pufele keno. Nia dano ke d8vi ey seyr ken8, xo rep Cenci, het8 e8yi ser yeno.

D8vi Our ke ney nia v8nen8, van8:

"Uzag ve kor bo! Nia d& ma eve &vim xo ra bese nelerne ke meske purr bukerime. No 0 mordemo xirto:'

Mordemo xunbul Our ke kuno bm8 daru, va8 meske keno thol. Eke amo ley8 devu, d8vi mot biy8, mend8. Duna d8v8 quji vato:

"N8 bum! Ma sata bine qayt8 to kerd, meske dest8

to de pirr biye. Nika biya thol. To se kerd ke na meske biye thol?" Mordeme xımbılı qayte riye' devu kerdo, vato:

"Hefe sima! Ma se bikeri, rae de tene bine tesan, xo re pirtike smite." Pile devu vato:

"Ma endi fam kerd ke ti mordemo zaf xirta. Be, to de qewete bnerime. Kami ke na qewete de fist ra i bini ser, o miracle xo keno!"

Di kemeri arde, jiiye da mordeme xımbılı. Deve pili vato:

"Kami ke kemere ra awe vete, xirt owo."

Mordeme xımbılı ceve xo ra bald vete, kerde kemere ser, kemere ke biya hite, misna ci. Na hali ser devi qayte jiiyini biye. Dima mu ki kemere gureta, hama deste xo de kemere hunde ke pa soyna deste xo, desti biye dirvetini. Hama oncia ki kemere ra bese nekene ke awe biveze.

Qize devu vato:

"Ti ke hunde xirta, kemeru ra ardu ki veze, bivenime!"

Mordeme xımbılı peye xo carno, ceve xuyo bini ra ardi vete, kerde kemere ser, musne ci. Devi deste mordeme xuribili de citur ke ardi diye, terse xo zafjecliyo. Deve pili nia do ke nia nebeno, vato:

"Bira, ma endi zoneme ke tı zaf mordemo xirta. Ma to de bas nekeme. Ma xatire lingune xo sane, ciye ma ke esto, lete dame to, bije so!" Mordeme xımbılı vato:

"Birae mi, sima mordeme rinde. Ez newazen sima cane xo teng bijere. Suna ke citur vane', ez heni bikerine

D 'evi zern u semu bare kene, erzene dosa xo, ben& cevere mordeme xımbılı de ca verdane. Citur ke vere cimu ra kune dun, vozene, peye xo de qayt nekene. Ceniya mordeme xımbılı zern u semi ke velure, nezonito ke se bikero. Dorme zern u semu de cerexiya, menda. Mirode mordemeke xımbılı amo hurendi, hem cenike ci re biya sireneke hem ki reyna neguriyo. Samke siya xo re, ma mendime jiiyini rê. Sanika, lawo gelet mesere, nebo ke kar u gure xo ca verde.

Fotograf: Ebru Albntaş

Ti Bum* Niya la

Gule May&a

Caye mara remena? Ca bi ca fetelina? Nezana cane to z8 dime uşiri ma dest dera! Çi waxto ti donne nî cihani de cerexina vindena. Taba xere de qickeke ki nedi to no mileto be wefa ra.

Ya dece zeri! iye kê biyayina xo şiyey ra ferqe xo Ono, inu saba di-hire rocu be nesib, ze kutikane vesanu merde saye bike!

Ya o wo ke zerya xo merdo, o wo ke ze domanu merde ştino merde fetelino! Nesibo ke to dest de ro; kefene ju merde ra qi ferqe xo Ono. To merde nedardwe kê wes ciko bizane? Resme kê desu neqesnene hona Oqa inu virad kena? Pese to hurdi- murdiye qapqacaxuna, morekane inciyana, mala pir o! Ecel ke to berd min a inam bena? Qi niyana xovir kê ti bum niya bilbila! Qaye hende cer vindena? Baxi, baxeyi sebi? Dar-ber , kewe, waye sodiri kuye? Henday8 rindekiye tu ye, ti ebi cika xo xecelnena? Ya gula baxce ma ti kot de fetelina, kot de cerexina?

Cicege nî kunciyane k'e hendaye juwan tederoy; ju nişane neday mi tora. Waxto k mi cira wast gale' to bikere; so vati mi re, naye ma ra mewazi. Ma cire xerca xere, xerca goynayisi savaci me?

Ya rindeka asmenu asme ! Ye baxu feke xo z'e sek-eriyo, to dest esto ci. Herca kewe keno no Ise tû yo.. Yemis serra kerdo bine, hama bexebere ke, nî pero rindekiya deste tu ye !

Dara merge Oqa derg bena va bibo, neresena duse to. Ye nergise ke Ome xo este çayê to nevenena? Milciki kê saba to xutbe biwane , fidani saba to gulane xo axme kere, no waso kewe werte qedexane zernura cicegu ke bipisqino, onca duse rindekiya to de nebene. Kes neşkirno ke vaco i to goynene.

Gule hewrura awe simina, zer kê sebirra. Hewr

havala gule wo, sebre xo kê doste nuriyo. Herca de ze seytani zê cinawuri ison veciyo hama, ê qi jiiye hona ninga xo negina semiga qe esqi!

Her ca de mina bifeteli. Mire savana vaci, o ke tore raye nemuskit; ti onca n4kina raye i ser biyare!

Tici awe kena germ ,dima cay'e kê kerde germ oncena cor bete xo ser. Giran giran miqerrem oncena cor. Hama ti ferq nekena ice ciqa oncena, key oncena! Bereqiyayise Kibriya awe qumra niya remeno!

Sewe mi feke xo kerd qapan hama asmen "essela" mi serra kem nekerd. Rebap werdena qelbiya, hurenda simitena esqiya. Havala zerdayoxona. Ayra Arabi hewran re vane "Rebar.

Si ice hewri sakiye gule be gulistani yo; rebab kê sakiye qelbi yo!

Ti kê adir pufkena taf giloşino adir bereqino; wele kê pufkere aringra ber ci vecino?

. Ya gule Tebriz'i Sems! Adir8 Omane tu ya nazerya mi vesena, vaydina.....

Sanika "Gule be Sinemi Ra"* r6 Jungic Psikoanalitik S'a- Kerdene

Xichr Eren

QALO YEMEN

Ni gure xo de wazenime ke 01 kesane mohimane jii sanike ser ra felsefa sari Desim-Zazaun doze kerim. Borzale ninan de isan citon beno "isano karm!" ae bivenim.

Saruka ma, samkane mitolocikun sero morina.

1. SANIKE

Samki ebe adet tore xo'wa, ebe motivane xo'wa ma salxb ma (lane. Zerre kamci qom de agme biye serba i qomi ma kene wayire zani. Saruki adet - tore qomi ane ra zon (jiiian). Wazene ke no adet - tore qomi tnramiyo. Cokrao ke, adet - tore qomi ra diiri nekiine. Samki na dina de ci ke estoi gegane inun ebe sembolana, gegane ke ze qesa na roce ane ra. Samkan de, kese citon omir ramito, crton kewto rae, citon vuriyo, ci wasto, ci amo hurendi (abiriyaene, kamil biyaene/hal avurnaene, aceraene) inun venenim. Xo vira mekerime ke, ni pero zerre qom, de yene ra, zerre qom, de ca vinene.

SANIKI ÇIKÊ, gBILai.?

- Geyal ra yene ra.
- Ca, waxt, qeremane xo beli niyo.
- Ciye ke belie, kese ke este, zediri geyal dere.
- Kese tae samkun heywanatun miyan rae.
- Zediri exlaq bo zani seroe.
- isani qan kerdene re cad nekene, emma beno ke isan be ci qan beno.
- Ebe nesira yene vatene.
- Binge ninun zaf khano. Kamci waxt ra ke yene vatene, adet - tore i waxti lurrenne na

roce.

- Ctqa ke serba domanun qesey bi, hende ki serba xort u kamtlun qesey bene.

1.1.BINGt SANIKU

Serba binge samkun zafe ci vacino. Emma, ciil (kill, tewr) zechri ni hiremine morine:

Mektebe Mitolociye (Fikre tarixe ravereni)

Mektebe Mitolociye gore binge samkun mitolociya Hindan de (V'edaan de) gereko sae bo. Ni fikri gore, binge samkun mitolociyo.

Mektebe Hindolociye (Hue Tarixi)

Mektebe Hindolociye gore ki, binge sanikun Hindistano. Samki sone, besine Pancatantra ra.

Mektebe Antropolociye (Fikre Etnografi)

Mektebe Antropolociye verba mektebane Mitolociye bo Hindolociye arno ra. Ni fikri gore santkun jii binge re besnaene geleta. Santki zobi caan de, ze jiiibinii emma jiiibini ra cia ame ra.

2. SANIKA MA "GULE BE SINEMi RN"

Na qisim de serba vuriyaena isani ya ki "isano kamil" biyaene sero samka ma de ci yeno diyaene, inun sero rece ramnime. Na rece ramitene de "binge zaniye kesi" ne, "zaniye wertage doymi" ra raa xo cenime de. Serba na qesa ki gereko kilmek ra gale Jungi (biwane: *Yung*) bo psikoanalitiki biarime ra.

2.1. CARL GUSTAV JUNG BO ZAMA/ARICETiPt

Jung ronaoge analitik psikolociye bo psikyatre isvecio. halite cemati bo isane xoali biyaene, "arketip" be "zaniye well* doymi" sero ciil sifte no merik guriyo. Zaniye ey de Oil ciyo mohim "zaniye weft* doymi" o ke "arketip" i (misale cal vereni) tey este, owo. Ni arketipi; "Motifane vaderdogan ra thine de. Ni motifi waxte de pi u pirbaban ra ciye ke mande, inun sabcb ma dane, Man ra aferiy'e:' (Jung, 2012: 6) Ebe vatena bin'a, teoriya Jungi de, zaniye arketipi yeno "zaniye wertage doymi" o ke merase wertagi ra cerino, yeno ey ser. qiye ke serba slide "ego" y ceriye, man ra tae xo; masum u pak, sey, qereman (hal avurnaene), rae salix daogo (mursid).

2.2. GULE BE SiNEMi RA

Na cae nuste xo de cad kenime ke samka "Gule be Sinemi ra" wa ke ma xo re misal gureta, ae Jungic "zaniye wertage doymi" be "zaniye arketip" i'a seye kerime. Jungic "zaniye doymi": "Isanun peroine de wertago. Ebe genetiga pirbab ra yeno. Veri ra nat çı ke esto, inun cello xo miyan. Heyman de, geyalan de, samkan de, tewtane itiqatan de eskera beno. Arketipe ke "zaniye weft* doymi" ane ra, May mitos ya ki samke ke tarixe isan'etiye khani (vereni) xo de chine are, zerre Man dere." (Jung, 2012: 6)

Ni arketipan ra çifi mohime xo "hal avurnaene (asama)" wa. Ney rê arketipe qerernani ki vacino. "...Ni arketip rê cal zechri samkan de, hewnun be nustane edebiyati de isan rast yeno. Qereman welate xo ra kono rae, sono dugelo de chiri de vecino. Rae de zafe ci yeno sere de. Peyniye de be Ore de qunettni'a cereno ya welate xo. Aceraene de hendao zaf vuriyae bene (Giirses, 2007: 77) Babete na saekerdana Jungi, zaf malzeme kono ma dest. Saa Jungi ra ma ki samka xo ro daena reet ma danime.

Lack' Padisayo Qic:

Ze samka ma samkune mitolocike binan de ki 011 figuro hewl qeremane samkeo. Emma, hendo ke mursid cinebiyaeo, qereman thabae niyo. Samka ke ma cinita we, qeremane na sanike "Kotan", hire domanane padisay ra gill qice xowo. Hire domanan ra çül qic samkane Desim-Zazaan de citon ke yeno diyaene, sanikane sare teberi de ki yeno diyaene.

Laco ciil qic; saline, begunakarine, pakine be roca sodiri (waxte amaene) temsil keno. Laco pil (nuxuri) ya ki werten biye düneliğ, kewte kara dina miyan ra, biye qtlertn. Cokrao ke 0qa cetiniye esta, ctqa qefciliye esta, cicia qeremeti este, gereko laco qic heqbere ninan de bero. Ancia, kamiya qome Desim-Zazan de domani pil ra qic zewecine, ceyi ser ra bene cia. Çül laco qic cia nebena. Ocage pi u khahki sero mandog laco qico. Adire ceyi dewn'a nekerdog, adet - tor'e ceyi ze vereni ramitog laco qico. Pi u maa xo ke bi qayte inun biyog laco qico. Heni aseno ke sanikane Destm-Zazan de qereman qey laco qico, tenena reet yeno fain kerdene.

Mekan:

Mekan hemu cao. Cao ke kamiya xo ramina, samke aca verena ra. No mekan, cao ke qereman tey wesiya xo rammo u xo vurneno, "abiriyane - hal avurnaene - aceraene" de'yi formulasyon arm, acao. No hal kamiya Desim-Zazaan de wayire zaf cae qimetinio. No qomo Irani vizêri ra nat (zerre tarixi de) Desim, Xorasan, Begdad, Desim miyan de boyna amo, siyo.

Waxt:

Waxt bell niyo. Sodir fecir ra ke qereman vest ra, serba cade xo kewt rae, waxte "abiriyane - hal avurnaene - aceraene" dero.

qelcuye ke sarnke be 0 cerina de - be 0 reyine:

Samke Desim-Zazaun, cekuyane "beno, nebena", "wexte de est biyo, cine biyo", "wexte de welate de..." cerine de, be cekuyane "E resene miracle xo / Tede resene miracle xo, sima ki birese ê xo", "Sanike qediye, siye xo re; ez rrandun sima re / sima mendi ma re / sima bimane homete re" (Celker, 2005) qedine (reyine).

2.2.1. RAYWANINE

Safaka ma de dora verene de qeremane sanika ma welate xo ra vecino, kono rae. "Kotani nezinitene ke kamta soro. Coka game astori kerd bi sist, verniye verda bi ra, hande ke ramitene; endi astori o kamci heti ser ke berd. Zafşi, taf endi cend roc u cend sewi ke astor ramft, Heq zano, dar u ber, ko u gerisi, gem u birri xo pey de verday, welate de veciya..." (qelker, 2005; 34)

qeneka ke hewne xo de di bi, zerria xo kewti bi ci, cena padisae ni welati biye. Kam ke na ceneke biwazo, gereko sertane padisay qebug kero. Kamo ke ni serti qebug kerdi, bado ki vaz ama, a taw sere ey yeno pirodaene. Qerare padisay niaro. A sevet rao ke ya kes nekono na sewda dime ya ki owo ke kewto na sewda dime, hona neskiyo na rae ra acero!

"Sima tede sahade! Mi wast ke no xort xo meerzo kare de nia taluke. Hama ey gos re qesa mi ser nena. Nika ez serte xuyo ewl cira vana. Eke ey serte mi Oro pia ardi hurendi, perse mi perso ke ez cena xo Zeycane bidine dey, ey bikerine zamae xo. Hama, ey ke serte mi neardi ca ya ki bi posman, a taw ez sere dey bidine pirodaene:" (Cellcer, 2005: 41) Henda (endi) dore, dora rae kewtena...

Na dore de, yen& qeremane ma dino ke serba çêna padisay restene bero, cedele kayo. Sertane padisay hurendi ardene ver de ciqa qefçiliye, ciqa tengasiye, cika qeremeti este, pero vecine werte. Gereko qeremane ma henda xo bimuskno. Qeremane ma, ci cetini bene bibe, inun thabae ver de say nekeno, sertane padisay

qebug keno, vecino rae. Na RAYWANINE (yolciyine) de qeremane ma serba hire sertun, hire raan re beno raywan. Ni raan de zafe qefçili u zafe tengasi yene ver (kamd biyaene). Xeyle qeremeti yene sere de.

Hemu rae de saa Khale Roc u Sewe ra ci çı tengasi este, heqbere peroine de yeno. Hemu rae qeremane ma be jii haleti'a cereno ya. Her aceraene de hem sebata ictimai ra, hem ki sebata psikolociye ra daena beno kamil. İ welatane di lri ra haletie ke arde, ■ a ki avuriyaena qeremane ma sembolize kene. Welate ke peye howt koan dere, i caan re siyaene, i caan de qeremete ke yen& sere de, Man ra teri amaene yena hal avurnaene ser. Hemu rae be jii haletia aceraene, ni motifi pero zafe sanikan de morine. Sanikane zafe dugelan de ki ni motifi este.

Welato 011 sifteno ke qeremane ma sono, peye howt koan de jii khelaa da girsa. qewres zebani yeme zerri de cewres zebani ki yem'e teberi de na khela pine. Welate &dine ki peye howt koan de, qonage cena padisae periyano. Aca ki, zebaniyan'a yeno sevekitene. Naca cewres zebaniyo ke paun hewna sone, ebe Man ra yeno sevekitene. Welate hireyine raa si u nesi bo di rey peye howt koan de jii khelawa. Terefe cinclan (cm, milaketi) ra yena sevekitene.

Qeramane sanika ma i caan de tae kesun (zebaniyan'a, cindan'a, ejderay'a) be qeremetan'a yeno teri. Ebe ninan'a tanisiye jiihini daene, gegane wer'earnaene, gegane perodaene, ciqa qefçili este, heqbere Man de amaene, "saa ke huyena, henara ke berbena", "bilbdo zerneno ke qefeso zernen dero", hekata "Gule be Sinemi To" viniten u ardene, hal avurnaena qeremane mawa. Haletia xowa cid girse Zeycane ardene ki, terefe iqtisadi - ictimai bo psikolociye ra berc biyaena. Mertebe isane kamili re restena.

Qeremane sanika ma Kotan; "Na raa ke kewto ci, qeremete ke ame sere de, ebe inan'a zaniye xoe doymi ra kono diiri. Xo be xo, esle xo werte vetene wazeno. Arketipe selfi, zaniye doymi xo dest vernaene, hende gezna and u periyun xo

dest vernaene cetma." (Sambur, 2005: 109) Çêna padisae periyan de, zebaniyan de, cindan de, ejderay de teri amaena, heqbere ninun peroine de amaena qeremane ma, yena kamil biyaene ser. Zerre qomi de kam beno, bibo; be vatena na qesa'wa o kes xo bo xo'wa bero teri (be egoe xo'wa bero teri), xo nas bikero, ciyo besoreto ke tey esto, e ca verdo, isano de kanul bo. Ze misale hekata Simurgi, bizano ke isan gereko xo bo xo'wa bero teri, cao ke a ra brriyoye ya, aca bo, cao ke resto ci aca, ancia ba xowo.

Ze mitosun bo sanikane binun, sanika ma de ki welate ke Kotan siyo ci, i welati rastia ke jii mekani niye. Î welati zaniye cloyme cieremane mae. Ni cae ke qeremane ma sono, ni cay raa dina zerre xowa. Rastia heqi, xo be xo'wa kewno cedele. Qiye qefcrla ke zerre xo dere, man ra xelesino ra. Bemicaliya xo'wa, sefkaniya xo'wa yeno tea gye ke sefkaniya ey ver dere, ciye ke "kes" biyaene ey ver dere, man ra xelesino ra, roe xo keno pak, hale xo vurneno, peseno, beno isano kamil.

Khale Roc u Sewo ke sanika ma de Xiziyo (01i, Heq). Hire rae cetini ki meqame "Raa Heqi"e. Raywaniya Kotani mane maddi gore, ni hire raan ra raverden'a neama hurendi. Raywanina ey; qonagan de, dere - derxanan de, kas u gerisan de, brr u geman de, gab anan de, "khelane manewiyan de raywaniya batiniye ra ber thabae niya" (Afifi, 1996: 120) Qeremane ma Kotan, no cao jiiyo ke siyo, tey raste çêna padisae periyun biyo, aca de " ...hale nefse xoe temasey tecribe kerde." (Afifi, 1996: 120) man ra xelesiyo ra.

Zaniyane Jungi ra "kese biyaene, raywaniya psikolociye ra morina. Na rae ciqa ke cetina, hende ki xofma. Keso ke veciyo na rae, sifte ebe siya xo'wa (het& xoye wedardey; bernicaliyeye, tersomkiyeye, gunakariyeye, qefciliyeye...) yeno teri. Gereko ebe ni hetane xoe gevsegun bo hetane xoye qerman'a omir ramitene bimuso. qiqa nebo, ciye ke tevere, ancia terrare dere. Ebe tevtrariya inan'a isan beno tam (mokim).

Raywanine de arketipane zaniyeye wertage doymi'a yeno teri. Eke tale (bexte) xo rast ši, raste de

c`raybere manewi" (Khale Roc u Sewe) beno. Saiya rayberi ra ciyo ke xo dest vernaene cetina, i ci (Saa ke huyena, henara ke berbena, bilibilo zerneno ke zerre qefese zerneni de, hekata Gule be Sinemi ra...) ya ki haleti sene ke haletia, ae peyniye de vurneno xo dest.

Na raywanina cetine de heqbere ejderay, cindun be zebaniyan de amaene qeremane sanika ma Kotani, yena mane hete de hal vurnaene ser. No hal, yeno ciyo ke isani ceno bine hokrne xo, heqbere i ci de amaene ser. Qeremane ma na dem de (abtriyane, hal avurnaene, aceraene) be ters'a, be xilemalfya, be aliq u mahq biyaen'a zafe rae yeno teri.

Qeremete ke na raywaniyeye de yene Kotani ser, qe jiiye Kotani raa xo ra a necarnena. Babete mitolociyeye ra be ters'a teri amaene bo heqbere ni tersi amaene yena mane tedusina kamilbiyaene. Jungi ra gore mite qeremani, mabenkariya cedeley, ciley, bextine be tengasfya kesia newiye sernbolize ken.

Qeremane ma Kotan peyniya na sanika ma de sertane padisay peroine hurendi ardene be aceraena xo, selfe xoye vereni ra abiriyane, yena mane newe jii selfa reena werte veciyaene Wye dina amaene) ser. Ancia, sertane padisay peroine hurendi ardene ki yena mane daena jede hal vurnaene ser. Yane, isan eke biwazo, sikino daena jede hal vurneno! Na, deste ey dera.

Qeremane ma Kotan (kes) waxto ke veciya raywaniyeye, xo be xo'wa jü biyaeyo. Raywaniyeye de xo be xo ra kewno dari. Hende vae qeremet u cedelan ra tepia reyna xo be xo'wa beno jü (yeno jii ca). Na dora hireyina ke selfi bo xo be xo'wa reyna amay teare, bi jii, na dore zediri hal vurnaene sembolize kena.

Qeremane ma Kotani waxto ke serte padisay ardi hurendi, Zeycana xo gurete, a taw waxte "aceraeno". Na aceraene de hem ictimai, hem ki bara psikolociyeye ra Kotan, Kotano veren niyo. Ey, henda "hal vurno", roc u gun diyo, biyo isano de kamil. Waxte raywaniya xo de, keso ke ey re rayberine kerda, raa heqi da, murside xo;

yane Xizire xo ki (Khale Roc u Sewe) tecribe kerdo.

Khale Roc u Sewo ke samka ma de, Kotan saiya ey ra hayig maneno. Saiya ey ra ra u olaga xo vineno. O raybereo. Role rayberine naca de diisa arketipini de bo zerre sindorane isanetine dero. Saa mursidi de tahb (mund) vereno o hete transpersoneli (dote kesine). Saiya mursidi de ni ciye ke kist kerde, inun kesina xo be kamiya xo de ano tehet.

2.2.2. KHALt ROC U SEWE (MURSID)

Kese (isane) gune (gereke) veciyo raywanina kesina Jungtci, gune saiya tercibane mistiki biwazo ke bireso Heqe xo; na raywanina ey de sifte murside (Khale Roc u Sewe) gereko bibo. Eke Khale Roc u Sewe nebiyene, qeremane ma Kotani ne "Saa ke huyina, henara ke berbena, ne zerre qefese zerneni de bilbilo zernen, ne ki hekata Gule bo Sinemi" bese kerdene vernene xo dest.

No role mabenkariye diyo mursidi. " o, qetiyen xo cae berci de, keso de mohim neveneno. No rol bara mundun (talibun) diyo mursidun. Qeydiyaene ni arketipe hal vurnaene, kese biyaene ya ki jü (mokim) biyaene de qeremani rê raun salix daogi "Yiice Ana" be "ihtiyar Bilge Adam", ya ki "Khale Roc u Sewe" ...raa soffiyne de kara mursidi ane hurendi:' (Saydam, 1997: 197)

"Mursid boyna hereketane zani be doyme zaniye talibi seye keno. Tecribe batiniye ke yen& ra, Man re diqet anceno, cad keno ke talib (mund) ninun fam bikero. Çend (Oqa) rae ke sofi sero, mursid ey ra raver i raun siyo. A ri rao ke, mursid cetiniya, qefciliya ni raun citon ke zaneno, dame ke ni raan de, Me Id zaneno." (Kara, 1992: 29-30)

Raywaniya verene de zebaniy citon cirm akierdae hewn'a sone; raywaniya didine de zebaniy citon daim pay ra manene, pay ra ki son& hewn'a,

kilite cebere qonagi kamci zebani dero, se bikero ke that u mate nndekeya cena padisae periyun nebo; raywaniya hireyine de ki se bikero ke andun be Sinemi ra raxelesiyo; ninun peroine Kotani re mursid (Khale Roc u Sewe) vano.

Sufiyine de rayber (mursid) ebe (mund/rae saekerdog) elaqedaro. Na babet ra ciyo ke jungi besno pa, mabene hurdiminan de elaqa roli ra ber, elaqa xasa. Elaqa mursidi bo mundfa xaso, rastiyo, isanetino, tevirariyo.

QESA PEYLNIE

Klimek ra ke sae kerime, Okinime ni qesun anime te'yirare:

Arketipe hal avurnaene de demo ke Kotan kewto ci, o dem, raywaniya xo be xowa (xo be xo de rae kewtena). Kotan dina xo de, dina zerre xo de kewto rae. Na raywanine, raywaniya zaniye doymenia wertaga. Aca (zaniye doymenio wertag) gezna arketipe kes biyaena, xam u xesimine ra veciyaena, mertebe isane kamili re ci kewtena.

Mekano ke esto, iy ra abiriyaene (ego ra ravisiaene) ra tepia raywaniya ke ceriya de, qeremete ke a rae de yen& isani ser; May isani pesnene, kene kamtl (kesina isani kene qeyim).

Welate xo ra abiriyaene yena ni maney ser: isan wazeno ke hale' xoe sifeni ra (veren ra) daena halo de rind de wesiya xo btramo. Nefse xo kor kerdene (verba nndekeya çêna padisae periyun that u mat nebiyaene), heqbere tersane xo de amaene (terso ke verba zebaniyun, cindun, ejderay de ancino) isani keno kamil. Saiya raybere de (Khale Roc u Sewe) isan gezna zaniye doymenia wertage de bibo ke Xizire xo'wa yeno ten.

isano ke i binan ra biriyo ya, peso, biyo "kes", biyo kamil, yane qereman, jil isano. Çike, ni kesi hemu ci gureto xo çim, kewto raun, sene qeremete yene sere de, bere; ebe inan'a omre xo

ramitene re biyo raji. Ninan ra tepia, no isanane binan ra zobi (isane ke nebiye kamil, xam u xesime, heni call mandaiye) xo de, bese keno No be Heqe xo veneno.

Seye kerdena Jungicfa; sanika ma gore isano kamil biyaene re gereko ego xo be xo ra abiriyo (citon ke Kotan welate xo ra biriya ya / veciyo), rayberina Khale Roc u Sewe de raane cetinun küyo, ni raun be ni qeremetun miyan de hal ravurno, bipeso,

kamil bo, henda o xam u xesimo raveren ne, kese newi'ya; xo be xdwa reyna bero peser, bero ja ca, mokim bo!

*Nustoge samka "Gule be Sinemi Ra": Xal (ELKER (2007), Welat ra Saruke Sani (Istanbul Tij Yaymlari)

iyê na dina, dina ma o piya

Akin Yanardag

hini, dest u pae xo şikiyê, san ki nisena ro, sere' ciîi di, xo pîna.

lel, pe miz u dü ra asa, ver ra..
IM6 serra cbwres u carine..
pee omre ay ra, ver ra..

cike:
waxte vireni di, di destone xo'ya
goji dem waro; Şere hione berco ra.
nistem ostor, fiteni kay, raa diiri ra.

ciko ke biya newes, ama istanbol di ez se bikeri vana, ez se biked.
rind ke mindite mı xo sero, vana;
hem mao, hem pi biyo ez, hama se bikeri ez, na nacarrya, bedesti'ya zulmeti biye, na dina; ma, miudite mi?

yaa vana, hurdia xodi hini ronisten'a ya, zulmeti biye, na dina; hama, zanay, oncia Id qail niyo isan, sero dina ra..

isan ki xora menalo, meterso zanay, dina xo de minete kesi nebena. —

raa dewa xora, werte vora zimistani ra teynaina omre xo hel dana phestia xo te a waxtra vatene, ez se bikeri, nia teyna hama a waxt bine dest u pae xodi herd lerceni

hini xo ser biye, hini beminet..
ame raa omre xora, nciyaise bon6 kora zulmetiya dewleti ra, pe serrane xora ame onci, hini xoser, tecele xo'ya. ...4;

eke araqe cariyo -e ao
eke rostia qelbia awa
tingiyaya sa, nciayo sa; ê ao
ma diyage aym, eke pers kene
eke nezane, vaci simare:
a inka naka ma; 16 kemera., vora bin& dara huska. vere leli ra, hini tera teyna.

isan xora zano, hinio vor
ma u piye xora zanino isan, yaa..

"kizoW"

frn` Esqi To Dero

Berjin jele

Dogan Munzuroglu:

- Ma be 'List. di, Berfin! XErE xo, Okina serva wendogane ma xo dana naskerdene? Berlin ALE kama?

Berlin ALE:

- Xar be stlamet...

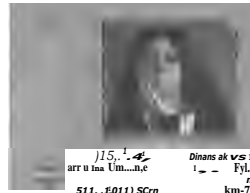
Ez Dar= de amune dina. Mt mektevo werte u lisa Mamekiye de qedena. Cancania mt de bin jii nurodd zerrd mı bi: mı wastane ke vizoe be vizoe harde xo nas kerine. Xora rasti ki peyniye de ja wastena mı bi. Mt ko u gerisi, dew u warey kerdi xo ver, her cad welati ra feteliyune. Jade werte n8kot, taliya ma re cunta ama. 0 waxt xeyle and Dersimi pa gureti, qelevnay zerre. Ez ki di rey kotune zerre. Eke vejyune, dnna mi wast ke biwani. Tim wendene sero hewesa mı zof bi, hona ki esto. Xora avdri bruise mı resim bi, ney sero mt wast ciya bikerine, bigurine. Estemol de siyune mekteve Moda *Tasartm (St/list - Dizayn)*. Mina vejyune Awrupa, mica wesiya xo Almanya de ramon.

D. Munzuroglu:

- Çunê Esqi To Dero" tt no lutabE xo de ki nusno, xeyle serrio Kirmancki nusnena, ci bi wesile, to Kirmancki de nusna?

B. JtLE:

- Mt averi Tu'ki de nustey u siiri nusnana. Eke vejine Awrupa, xeyla hesreta welati onte. Hard u asman, ray u welagi, ko u gerisi sad ke paroine kece u bice xo jithini de kerdi bi, paro serva mı g'eriv biy. Mt teyna giyo ke xo de dardi bi we, ardi

115.1-4
arr u lisa Um...ne
511, .E011) SCrn
Dinans ak vs N...
! - FylJe
mekt
km-74.1.3
u. D-0.164
pa...J.Wm, kohmi pak.koZ Dio,14 S.M iper 143 de.
44u L.: OA dyfer.3n3IP3 p.14.10.
ill.* Urm l.1111r-4i.p. bowmoorfm
Onno h.CWk.
33° D

SMKCSOT TDERO

C1ME ESQI TO DERO

Berfin ALE

bi geribiye, zona mı bi! 0 waxt zon u gramere Zazaki sero, her serre Almanya de, leto jade Id had suka Frankfurti de paseramais biyane, hona ki bend. Ez ki siyane na paseramaisu, heta grameri ra, het& nusnaene ra zona mi her ke si avar siyane. Mt uza de siraniy u giraniya zon8 xo ki kefs kerde. No zona teverik u zona Xiztri de mt dest kerd ci, stile jü şiiir nusna „Lazune Mt Rd" no siira mt, mt r biye ra u race, endi qelema tnt zond mi de guriye. Meqaley, hekat u siira mı, zond ma Zazaki de kemi nabi.

0 waxt, taa perlodi zone ma de vejyane, naina ra jilye hir'a zonu de Zazaki, Almanki jü ki Tird de perloda WAREy biye. WARE de ki xeyle şiiir u nusta mi vejyay. Duna, mm u taa olvozu wast ke teyna zona ma da jii perloda edebiyat u kulturi bibo. Ma pia asma paiza wane serra 1995 de ma TIM SOD1R1 vete. Hata be amore 7ine vejyie, gonna ma xo na be kherriye, dest et naest, et ra wayirani nakerde. Heta finanskerdene de problem vejyia, ci haf ke endi navejyie.

Vist u hir'a serrio ke ez Zazaki de nusnon. Sikin vajine ke nusnaena Zazaki de ez eilamka viranune. Hona ki hata roza ewrodne, zon6 xo de nusnon, emegdara Zazakiyune. Mt siird ke hata mka nusnd, ni day ara, kerdi kitav. „Oma

Esqi To Dero" no lutave mi, phonc - ses asmi ra aver Estomol de lutavxane Peri de vejiya.

Jü ki itha de wazon ciye vajine; „Cime Esqi To Dero" no lutave mino didino. Ney ra averi, mi sairun'e dina ra nejdiye 300 siiri qamay zone ma Zazaki, jii Antoloji kerd hazir. Zone ma de hata ruka karo de nianen nevirajiyo, na het ra sifteo.

D. Munzuroglu:

- SiiranE to ra boa vas u vilikana hen* D'erstmi yena. TesirE welati domanin u c'Onciya to sero, siirana to sero Our' bi?

B. JtLE:

- Vatena to rasta, tim siirune mi ra boa vilik u sosinune Dersim yena. Dersim de rasti ki cor mewsimi verdene ra. insoni hata be can u roe xo no his kerdene. Ez nia vajine, domoneni u cenciya mi de na rmdekiya tabiyati ra, mi bara xo mird gurete.

Usar ke amene, to heni zonene ke na dina sewetmale sero, Dersim ward gul u sosinuno! Koy u gerisi, jil u tumi renge khewey ra xemeliyene, dorney renga reng 9i9egu ra neverdene ra.

Eke bi usar, dewizu morsingi, kengeri, nbesi, jil ki vame tezey ardene mektevu de malune Mamekiye de rotene. Miñeti zof hernene, thome name zof wes bi, zof..

Omnoni ki zarzawate Turismege u HOpiqe, doe Siya Gewre ra Mamekiye qewete guretene.

Ni nika, ni je serite filmi, cimundm vera yea, sone...

Jil ki aglerune Dersimi ra birae Ichalike mi Silemane Memede Bori, waxte xo de sairo de namdar biyo. Zof lulame xo biye. 0 waxte zon u zagon u kulture ma nenusiyo, eve qesekerdene berdewam kerdo. Dima xora Tertele 38i amo, milete ma derde cane xo gureto; kam koto ra

ciye nianeni dima? Kilame Silemane Memede Bon biy'e vindi siye, nika biye anonim.

Sola rama Haqi sero kemi mebo, deka mina rametiye Yemos Xatune ke amene diyare ma, diyare tomune xo, endi ce ma je veyvey bi. Ma tornu dorme de surre ardene surre ser. Dekami jti kelima Tirki nezonene. Zazaki de endi ma re samki, hekati, lulame vistewre xo nornene, qale vireni ardene ra. Ma tomi, tania virara deka xo de heni pa siyene, siyene hewn ra.

Deka ma, her cae Dersimi ma re heve be heve tarif ker-ciene. Hata be Nazimiya, Pulemuriye u Erzingan ceyi namey kerdene. Mi o waxt ci ra pers kerdene, vatene;

„Da, ti uzau nesiya, koti ra heni ce be ce nas kena, zonena?" Dekami, mi ra vatene;

„Ere dike, 9'd khalike to ce cemat bi, tim cemat gire diyene. Ma nesi-yene uzau, hama tolive ma este uzau de, cemat ke gire diyene, pile dine her waxt amene ce ma, cokao ke nas kon.

Role deka mi Yemos Xatune, mi sero zof bi. Zon u zagon, kultur u itiqate ma, mi je gezna na dina ci ra guret. Ni pero pia domoneni u cencenia mi sero zof tesire xo bi, dima šiir u nustune mi re biy mir.

D. Munzuroglu:

JianE ma roc be roc wesiya ma ra, 96ani ma ra, kdamanE ma ra ancino, beno vindi. Ti vace, no jian pturi xelesino, xo reyneno ra?

B. JtLE:

Zone ma Zazaki rasti ki nika werte tenge dero, raxelesiyaene pineno!

Sima ki zonene, UNESCOy, zone ma Zazaki, zone ke hama hama vindi be, dine ra pia mord.

Zone ma zone mektevi niyo, zond dewlete niyo,

ma se kerime ke, zone xo na teng e ra raxelesnime?

Ez vanune ke; zone ma, ma re haleta dk u khalikuna. Yi na zon de berve, huyiye, esqd et biyd, nuneti kerde, gulvangi de, cemi gire saiya dine ra zone ma hata roza ewroene amo. Gune ma ki serva zone xo 91 ke dest u bara ma ra yeno, xo pey meerjime, je del(u khahkund xo, aze newey re ni zoni ca verdime.

No eituri beno? Gama vtrene; her kes mulgite 98 xo de gunk zone' xo qesey kero. Heni bo ke Zazaki zone ceyi bo. Dima der u ciranu de, axсата de, her ca de zon bero qesey kerdene.

Eke wazeme zone, ma pay ra bimano, na het ra radyo, tv zof muhimo. Gune Zazaki de 24 sati televizyon bibo. Jti ki zone ma Zazaki jd zonune binu mekteve vireni ra btjdre hata be universita bero wendis. Zobina tewr 9iyo muhimo bin ki; zone ma, hata ke „*anayasa*“ de je zonune binu ca neguret „*anayasa*“ de nenusiya, nesevekiya, rew ya ki herey bo, werte ra darino we, sono!

Oncia ki umide ml, raxelesiyaena zone` ma sera hona esto. Hao Universita Dersimi, Bingoli u Mardini de zone ma de televu resnene ra. Ni televd ke uza ra biye mezun, biye mahm, nika no zoni sero pere qezenc ken& Jti zon de ke qezene hi, o zon averi sono. Serva zone ma, na ji l gama de nnda.

Qesa piluna, Me vatene, „ti ke cirne xuyo jii cunt we, 9ime bini rē fayde xo 9ino!“ Qom be zon je nenik u gostie, nesikina me jiimini ra ceser kere. Qom be zon, zon ki be qom nebena. Merdena jtiy, merdena iy8 bini ki xo de ano. Teyna raxelesiyaena zoni qomi dest dera! Wayire zoni, qomo.

Zone ma de kitavi, perlo di, kaseti, kitavxaney, tiyat ro, 91 beno, va bibo, 9iyo ke beno, vejino, gund ma et re wayireni bikerime, dest et erjime, et rd her het ra phosti bivejime. Zobina rae 9ina!

D. Munzuroglu:

- **Taê vanZ; siirZ isani zê domananE isani'i, jîibini sera anste nOnnE, hama ez vaci, ta^e helbesfe' to (Ebru, Çemê Muziri, Ema Lenge, Bê Reyna Doman Bime) zerre ra nusn6, heni niyo? Zobina kamci siira to, to rE wes yene!**

B. JtLE:

Je vatdna to, siire insoni jê domonune insonie. Her daim sero perru kena ra, Me seveknena.

Citur ke domond xuyo jti, teke bini sera necena, siire insoni ki heniyd. Siire mt pero ki mî re wes yene, serva mî zerre ra nusiye. Her jtiya xo, mt de jû hekat u gtraniya xo esta. Ta'e insoni de fecund xori ca verdane, tae ki esq u 9ef fine ra insoni ver.

Na ri ra, inson ke siir sero guriya, şiiir nusna, eve xo ki vineno, şiiirjê vae mewsimu vurino.

Tuf be tur, bavet be bavet ja gul u 919egu beno tera, boa xuya wese ra insoni keno serxos, ge ki insoni hayig edno. Siiro ke vanes; dewru fino hurt, tev dano! Derd u khulu, esq u sewdau, ters u cesaret, wasten u arzuyu ra bmge xo ceno. Ge jê lasdri kou saneno xo ver, ge ki jd pakae asmeni beno hira u gais, sono. Siirune mt de ki no niaro.

D. Munzuroglu:

- **Ti şiiiranê xo de hesreta welati dera. Siiran'e` to de hurendia hesreta welati Om?**

B. ALE:

Heya, siirund mî de hesreta welati eituri mebo!

Ti ke sodā sewe ra ustene ra, tiji giîê koun e Mazgerdi sera zereqiyene, sewle xo berteng u 9everu de kerni nebiyene. Hontkiya vae helme sodiri pilosiyene can u ro 'e insoni ro. Eke bi omnoni, dewu de sireniya hewn8 sere' bonu; mevaze

Ez omre xo de rey dewa ma de sere

boni de kotune ra. Ez be cenune ape xo, o waxt domon bime. Ma hata desta sodiri jiiibini de huiyene, verdene jiiibini dima, jabini ciqil kerd8ne, endi ma rd hewn 9ind bi. Niajniye m1 vajiydne ma de, vatdne, „o 91ko, sima na sewelete verdo be jtibini dima; er8, sivingu ra sond cdr."

Eke kotdne cue, na rae ki ma nke vercrene asmdni. Ti heni zonene ke astaru asmen de kile gureta, heni sewq dene. Ma domonu ni astareyi jtibini de bare kerdene. Werte astaru ra, iyd ke nnd sewq dane, girsid, mi yi xo re 9initene we. Asm8n de astarey sae ke senikid, ji.1 ki ma nain8 sero jiiibini de nene hure, vat8ne:

- To 9a astare mi gureto... Dima ma qirene jabini ra, bervdne... Agile domonenio...

Zaman8 welate ma, ma r8 kerdi bi tomete. Xeyl serri welat8 xo ra difiri mendune. Simla welati, jô diiye lozme zerri u piskun8 mt ra vay diyene. Hewriun8 xo de her waxt welat de bine. Belkia ki wendogu re' tuaf yeno; mi xeyl8 serri hewnund xo de Wye welati diyene.

Desinde maa xo rê telefon kerdene ra, vat8ne:

„Dai, mi oncia hewne xo de tily di..." Sola cae xo wert8 gul sosin u rostiye de bo, maa mina rametiye, vatEne,

„Dike, hewno ke to diyo, sola hewnd sodiri bo, inson ke hewnd xo de tÿy diy, yore vorena." Mi ci ra vat8ne:

„N8... dae... Omnonio, 91 vora, tu vomena..?" Maa mi dot ra huiyene, vatene:

„Nazliya mi, ez ki zonen omnonio, hama kokimune ma heni cerrevno, heni vatene, ez ki dine ra hesine pe, se vaji..."

itha mu 91qa ke siy8ne marketune Tirku ra tÿy hernene, hama m1 ci ra thomd ttiyune welati neguretene. Welat ke kot ra insoni viri, 9iyd ra thorn nec8na...

Di serri ra avdri siyune welat. Waxt de, welato ke m1 ca verday bi, o welat m1 nedi. Averi, dewund ma de kesi jede Tirki qesey nekerdene. Nika ki hama hama kes zone ma qesey ndkeno. Mi zof cerrevna, miletd ma de zond ma qesey bikeri. Dine ra mu 91 ke pers kerd, me leteo jede Tirki de cijav ddne mi. Rastiye ke vajine; mi welat ra jê virdni thorn ndguret, peyser murezine amune. „imês Esqi To Dero" sima ke no kitave mi wend, name pero pia siirune mu de vinene.

D. Munzuroglu:

- No azo peyEn jianE xo de nEnusneno. OzanE verEni nerte wendene. Antolojiy8 sairane DERSimi bile cino. Sey Qaji, Hes8 Khaji kes nas nEkeno. To vace, exbale jianE Kirmancki citur beno rast?

B. JtLE:

Tarix u kulture ma, zon8 ma de nenusiyay bi, hata roza ewro8ne qeseykerdene sero ma rd ame. Cokao ke na het ra azo newe 9etiniye onceno. Ez jede suz u sevev aze newey nedan. Oke zone ma eve serru zono de Wildest bi, nenusiya. Zono ke teyna qesey beno, nenusino, aver n8sono! Ma gun8 pdro pia destd xo rey8 bine kemere kerime, sero bifikirime. Na het ra kemaniya ma, rol8 ma 91k bi?

Ewro zon u kulture ma ke peyser mendo, na kar de guna ma peroine ki esta. Ma politika u ideoloji, zon u kulture xo sera guret. Zan u zagon8 xo kerd boka idolojiyun8 xo!

Xevera kesi zon u kulture xo ra 9ine biye, kes zoni sero neguriyene, tain8 vatene: „Ma intemasiyonalistime, ma r8 91, zon! Rew - herey xora zoni werte ra darine we, son& No ,zono ARKAIK' ki va vindi bo, sero!?!"

Na dina sero tamasiy8nia nianene kesi de 9ina, teyna ma de esta. No millet beno, cins beno (mesela cdni u ctiamerdu) iy8 ke tedust de niyd, oncia ki xo tedust de vinen8, je dine aqil ra feqir

kes cino!

inson sikino nia vazo: „Wa u biradne; sima virende xo nas kere, stma kamie? Zon u zagon u kulture stma ciko? Çhepê kamci miletie?" Na persi ke cilavund sima de hurendia xo diye, dtma sildne chepune zobina miletu de phostdariya entemasiyonalizmi jilbini de bikere!

inson ciqa ke herey pirogmo, oncia ki hao xeyle serrio tharva ma tame, zon u kulture mao. Zon u kultur ki helcati, saniki, lawlki, siirune ma de wedardaiyo. Sair u deyrbaze ma ki rostia zon u 'culture' mae. Averi ma de sair u deyrbaze namdari bi. Naine ra, Weliye Usend imami, Silemane Memede Bori, Silo Qiz, Alaverdi, Hese Ithaji u Sey Qaji, hona nece teney...

Taine ra ki hona xevera ma cina. Guile sair u deyrbazune Imes averu sero je vatena to, jü antoloji bibo ke kulture mao minitae bivejiyo werte. Am newe ki naine ra xeverdar bo, ra u reca xo vindi mekeru, dimocike kulture geribi mebo. Xora zon; tarix u kultur ra bingexo cêno. Ni, her ke nusiyay, amey werte, o waxt azo newe yeno ra xo, na het ra tivariye ano ra xo. Aze mao newey ra umide mi zof esto. Pero ke mebe, oncia ki tae zone xo rê wayir vejine. Hao dest kerdo ci, hetd ra nusnene, wanene, zon u kulture xo sero leleye...

Ine ke heni vinon, zof benune sa, ti vana, na dina ye mina!

Şikinjê desk u Ichalulcu vajine: Sere zerria mi vozdgird dano.

Jû ki, aka ma ke lulamune vistewre xo ma r'e nomene, ma tomi ci ra zof has kerdene, venge dae desinde guretene kasete. Feqet o waxt ma ferqe na kari de nebime. Nika zof bine sa ke ma rind ke venge deka xo gureto. Mi serva na roportaji telefon kerd ra, i kaseti gos day. Dekamı teyna di-hire Warne` vistewre xo \Tate. Ci hef ke i bini pEro domon u tomune xo re mmetie.

D. Munzuroglu:

- Berfin, wes u war be, berxudar be.

B. ALE:

ki wes be, btrao delal... Zone ma kamiya mawa, tun zone xo de wesiya xo biramime!

www.arsivakurdi.org

Gala Hewze

Hasan Giindoglu

Dewa Saverdiyo, qeme Mircani sera golade qickeke esta. Sare Mircani zafine asma payiji de sono gole sero qurbanune xo keno, miyazune xo vta keno, gulbang ceno.

Verdide, vane ke jii cenike ebe cena xo ra sona eme Mircani, gola qickeke sero dest u payune xo stina. qeneka xoya qickeke ki lewe de, awe de kay kena. Bena cewt ke awe bisimo, sere ser gina golike ro. Maa xo hata ke resena ci, ceneki werte awe de bena vindi sona. Gola qickeka, xori ki niya, labele ceneke bena vindi, neasena.

Maa xo, xo erzena weft& gole, ebe dest u lingune xo ra gole de cerena, zircena, berbena, kharrena la n'evena (nevinena), nevena... qeneke ra ciye' nevena, neesina pe.

Cerena sona dewe. Dewici yene ceneke feteline, gole ane bin ra ser, unca ki ceneke nevene. Deru derxanu feteline, qeme Mircani cor ra heta cer feteline, qe thaba nevenne. Teseliya

dewicu birina, endi dune ra vışinê. Labele, mae nefmdena, xo erzena kou, erzena deru-derxanu cenaka xo fetelina. Vay de zurrena, rame de berbena, pepugi de wanena, teseliya xo nena. Sina henen gino ceyi ro ke, domone bini ki bene perisan.

Race, mae hewne xo de jii mormekede herdis-sip! vinena. Mormek ci re vano ke "Ni şini caverde, beso. Beso, ceneka xo clima mekuye. A hurindiya xo dera. Ti, qayte domanune xoye binu be. Qayte ce xo be. Race be Gola Hewze, cena to muslame (musnenime) to. Nae ra tepiya cena xo mepiye,"

Cenike roce urzena ra sona Gola Hewze. Bena cewt Şê kena, riye ceneka xo vinena. qena xo hunna ci re, bena vindi.

Mae a roce ra tepiya cena xo nefetelina. Sona Gola Hewze sero qurbanun'e xo kena. Uca ra nat milete Mircani rê tiara Gala Hewze...

Sanika Mori Be Feqiri Ra

Hidir Dulkadir

Vatog: Dewa Qilaqiye ra Torn6' Ali Efendi, lazê Sa Heyderi.

Arekerdog: Xidir Dulkadir

Roz6 zu welat de pasa8 beno. No pasa sew hewn vineno. Hama kes pasay it' hewn vatiş' na.eno. Kami ra ke pers kerdo, her zuy qesk vato. Keşi ki dogri tarif nekerdo.

Dewe ra zu dewtzo kolum wurzeno ra, sono suke. Eke rae ra sono, wert6 qur4e kemeru ra zu veng dano kokimi, vano: "Nk la-lawo, ti kamijiya, kata sona?"

Feqir nia dano Ice ort6 qur4i de zu moro Mori satt ho ort6 kemeru ra veto. Mori vato: "Binsoy pasay& sima hewno de nianki diyo. Ti zonena, fam kena, ouri vatis kena nê hewni?" Feqiri vato:

"Ma ezo feqir 41 zonenune, mi ra jkle bilani est& xocey estk. Ez nkzonenune" vato. Mori oncia vato:

"Peki ez to ra vanune. Ti so pasay rê qesey bike. Pasa 41 ke dano to, bia pia bare keme." Mordemekk feqiri vato:

"Heya!" Beno sa.

Feqir sono leyê pasay, vano: "Pasak in; to binsoy hewno nianki diyo, asmkn ra vergi vor&" Pasay feqini ra vato:

"Ala mi ra vase, tercumê ho 41ko?" Feqiri vato:

"Rozê yena ke, dina de millet beno verg, zuvini weno."

1 Tercuine

Pasa aqildark ho ra pers keno: "Ti na qeşi ra se vana, aqildark m'?" Aqildar vano:

"No feqir rast vano."

Pasa xeylk 4i dano mordemekk feqiri, feqir 4i ckno, sono ley'd mori.

Vano: "Ten&' 4i ki berine nê mod di. Mori ke sar6 ho ortk qur4k kemeru ra vet, kemert danu salt mod no, lusunune, tek u tenya nê honde 4i ho rê amine" vano.

Feqir sono qurqd kemeru ver de vinderio. Veng dano mori: „Bira, bira, bira mor, bk tever!" Mor lona ho ra tever nkbeno.

Xeyk zeman ke vkeno ra, pasa oncia hewn vineno. Feqir tepia sono leyk mori, veng dano: „Bira mor, hewno de niankn pasay diyo. Ti se vana? Pasay 4ike da mi ho rk amine, pia bare keme." Mori vato:

„Temam. Çı ke da to, b*, bk; pia bare keme."

Feqiri mori ra vato: „Pasay hewn diyo ke asmkn ra liiy vorenk. Bira mor, tı nê hewni it se vana?"

Mori vato: „Dina bena liiye, millet zuvini xapneno."

Feqir oncia sono ley6 pasay, pasa ano, tak 4i dano feqiri. Feqir, 4iyo ke pasay ra gureto, ekno, sono, qur4o ke mor tederu, uza de itsono, zovina rae ra sono qk. Feqir ho ve ho vano: „O moro, koti ra mt vineno." Çıyo ke pasay do cMo sono 46.

Raa hireyine oncia pasa hewn vineno, vano: „ Mi hewn di ke asmen ra miy vorene. Kami ke mi re' vatis kerd, zof ci danu ci."

Feqir oncia sono leye mori. Va.no: „Bira mar, bira mar; nê hewne pasay re se vana?" Mor vano:

"Na dina de vergi ve miyu ra belie biray, piya derde zuvini wene, vindene".

Feqir sono leye pasay. Pasay re tercume keno. Pasa oncia taye ci dano feqiri. Feqir o ci tede ceno, sono leye mori. Vano:

„Bira mor, be; ho rê ci c'ena, bije. Çı ke mend, bide mi" vano. Mor yeno ra zu',

„Mi re wela harde dewresi zofa, bile." Feqir, ciyo ke pasay do ci, ceno, tek u tenya sono çê ho.

bê kibirê to qesey necerd

Asmeno Bewayir

j2-1' k '2

tr2 Ti nkr7 il 1TI7Yİ 1t7n pn

[ikh bin Mosha gevezen un hob dikh nit gezen]

ez biyu Musa ci re

dot ra vat, "len tereni

1

ez ke biyane isa,

vat, "ti lace mino xas niya"

neskiyane vaci "lema sabaxtani?"²

ez biyu Mihemed ci re

vat, "kuntu kenzen [i Lls]"³

eke biyu Neserni, cerme biyu

dot ra vat, "en el-heqq_i liii"⁴

mi ke tici vera mmete bikerdene

Siaryay⁴ tici estene mi

veng'a Xızırı ke bidene

restene tenga mi

kele xo ke Dewres Gulabi⁵ ra bibirnene

pê bojiye mi guretene

dorme Gola Bagire de ke xo fîstene firkepeci

astoro sirrbiyae mi de veciyene

raa Duzgmi de ke loqme bidene

qebul biyene, verdene

ez zanon, ni emege thale

gra xo berji bexte kurnike dara bose?

wayiri, lurameti One, kuli qirr u gale

ne wayire dest dano mi, dirbeti ld nebena wese

mi be lubire to qesey nekerd⁶

uncia ki neskiyane je zarance firr di

to ez kerdu kerga befirre, 6ndire xo nekerd

mi re salage da sestenga, esrare to nezamt yadi

ez biyane chive da hestire zare biibili

uncia ki bese nekerd gule ro bivori

kesi meke hurendia wayiri, zana, xuya quli

ver de bena qıç, neskina pe iii kibirı

1. Gore efsaney, sureo ke Musay wasto, Heqi be gmane xo biveno, Heqi ci ra vatolen terenr (Erebki mi nevenena (beni gOrmeyeceksin).

2. isay Heqi ra vato•Heqe ml, to cira ez ca verdur (AramkrEloi, lema sabaxtanil

3. Uncia gore riwayeti Heqi M(hemedi re xosero vatekuntu kenzen° (Erebki,ez gezna biyane' (gereke kesi as dos bikerdene))

4. Sarya itiqate Hinduyu de j0 wayire rode.

5. Jiyara dewa ma Mazra Silemanu.

6. Mae xo ra mesela kerga ke be Uwe Heqi qesey kerdo, qos bide...

Ewro Ki Mi Zerar Kerd

Arekerdoge: Sevim Aydin

Vatog: Riza Aydin

Mntniqa: Qerme (Bingol, Yedisu)

Menke beno, wayire dukani beno. Her roz sande ke dukan qapan keno, vano:

"Ewro ki mi zerar kerd:"

Roze dukanciye dormi bene top, vane:

"Ma meste dukanane xo ya mekerime, no mordem her roz vano, mi ewro ki zerar kerd: Gunao; vmde, meste o teyna yakero."

Beno sodir, kes ya nekeno dukane xo, o teyna keno ya. Hatani san deqe thal nebena, zaf ci roseno. Beno san, dukane xo keno qapan, vano:

"Ewro ki mi zerar kerd:"

Eye ke dukani ya nekerde, nezeline meriki, mirdia xo kune, vane:

"Kutik, tı ewro hatan san doge' nevm deta, ancina ki vana, cmi zerar kerd: "Mêrik vano:

"Borne budelay, ez sava dukani nevan ke her roz; roze emre mi ra sona, cokana ez van, mi ewro ki zerar kerd. Sikir pere u pul kuno ra mi dest, hama her roz emre xo ra zerar kon." Vane:

"Wulayi bo, ti rast vana:"

MESELA GAY

Niajniye, gae xo biyo vindi siya ce kewrae xo, kewrae xò ra vato:

"Kewra, ez amane gay." Kewray ki vato:

"Ma ti ke ama gay, ama ita inay?"

USO MOZIK

Hete Feme de name jü meriki Mozik biyo. Gerilau Uso Mozik kisto. Nê domane amika veyva ma ki siye, maya xo ra vato:

"Gerilau Monk kisto." Cenike ki vato:

"Heww, ma; e mozike feqiri ci zerar verdo ra u ke, e siye, o heywano feqir kisto?"

KARIE TO EY DE ONO

Mêrik siyo esker, di domane xo biye. Şiyo, amo ke biye hire teni. Vato:

"Ere, ez ke siyane, di domane ma biy, nika biy'e hire teni. No fekemastin ye kamio?" Cenike vato:

"Kare to ey de Ono, o ye mino."

Mordemek tlla sere xo bi. Va ke, belkia hewn de mendune. Rey' cline ho mist day, nat u dote ho nia da ke fecir nao newe sano ci. Pisinlay kerd u ust ra. Ho pist tera, peslure gurete, Şi heni. Riye ho sat, pe peslure esterna. Gua serdine rind ame, ame ra ho. Ame, sere dazike de vinet. Riye ho carna ra ve roz, mmeta timene kerde. "Ave..., chma ki lewe de ma necaru de" va ke u şî zerre

IChevaniya xo ci re nun rewra kerdi ve ci. Heve nun ve most ra ara ho kerde u bi tever. Va ke: "Ere, ezo son». Domanu ke bijeld ardi, tene do tey birusne" u gira' gira' da ve ra... zenge' est herme ho, kurege gurete deste ho, onciya

Ame vere bostuni de vinet. Dorme ho de nia da. Reyes ki ho carna, cor de koy de nia da. Na hurendia bostuni, sifte ke amey vi na dewe, o sifte herinay vi. Cae ho zime bi. Hore tene ley nay vi de. Lewe de ki bostun ramitene. Hama na cond serrio honde tey emeg werdene, ne ley belie girs, ne ki bostun de xer esto. Cao ke tiji mevino, uza ra çı xer bero.

Vmet, heni derga derg geyal kerd. Cendege xo na dina dero, hama roe' xo kam ci zono koti feteliya. O sire de jii cigara piste tera, xori xori onte zerre ho, derga derg puf kerde.

Cigara hona neqediyay vi, vere xo de kerd hard de, ho ho de qesey kerd: `Na derd, na suxre dina ra nê, na zigime ra va ke u ust ra. Gina ro oroji.

Pet-pet vejîya ser. Sae ke ciyo newe dos kerdo. Mordem ke tey nia do, vana, belkia xorto 20 serriyo, heni ke pet-pet vejîno ser. Araq de mend. Honike sodiri de ti vana a ra puxur vejîno. Reye vinet, ho dirna nia da, senik mendi vi ke sere koy reso. Dewe de nia da, dornani hae data hijeku eve ciraynaene hete dey ser ane. Tene bi ye tesan `Nika tose do biviyene, rind biyene', va ke ho ho de. Tepia game ho kerdi peti.

Endi vejîyay ve vile. Tene solix guret, araqe care ho esterna, lîi cigara kerde de. Reyes, di rey xulpa balgami este. "Ya Wayir" va ke u zenge' guret ho dest. Het& rasti ra sifte kerd, kinit. Xeyle ke kmit, cerde ra eve kurege agme kerd, davacer este herre. Reyna kînit, reyna

Eve na tore roz verd ra. Roze uncia Şi ko. Ne vesaniye, ne wesiye, ne merdene aqil de biye. Derd u telase xo hebena jede kinetene biye. Xafilde jü va ke, "Ma ye xer"... Ho carna va ke, "xer ye silamet!" Peye phostia deste ho ra lulaa ho kerde raste, bojiye ho ra araqe ho esterna. Mordemeki de nia da, nas nekerd. Hal - dem pers kerd jiimini ra. Meymani qatira xo gire de, ame, lewe de nist ro. Cigara a re kerde derge. Mordemeki adirge vet, agara fiste ra ci, nata-bota tene qesey kerd. Mordemeki va ke,

"Mi rê bi merax, to ra ciye pers kon." Va ke:

"Pers ke, piye ml"

"Apo, nika tu naza se kena? qmay re nazakmena? Na koe huski de 9 fetelina ya ki 9 virazena?"

Mordemek heve ke vmet, eve rihuyais, eve sabiyene ra qesey kerd:

"Ha dr vinena, lêy asen, bostun esto. Hard6 mino ke, mike mino ke esto, jii uzao, jii ki di he`gaye mine' ser'e na dina de. Pê Me ra hata roza ewrone idara xo kerde. Na bostun de honde emeg werne, hama cak xo nmeo, thawa tey nereseno, ernego boso, yan6. Tiji uza nkena. Tim siya na koy serowa. Ez ki na ko lunon ke nae ra dime tiji berzo ê bostune' ma. Tiji ke est bostun, her ci tey beno deyra, reseno. Meyman dra ra ci, va ke:

"Apo, tu hao kota 60 serre. Tu eve zengen u kurege hata kamci roze na ko riznena? Tu na qese inam kena?" Mordemek vmet, sarê xo sana ra u va ke:

"Cigera m', ez her niyo, ez ld zon ke ez na ko eve serru ne'sikun biqedeneri. Hama telik ez lunon. Tenk laze' mi kmeno. Teri:6ki torn& mi... Eve na tore wail rozê tiji erzena na bostunk ma.

No jü omedo. Omeck feqir u ne'caru... Ten'e tu, tenk ez, tenina ye' bini. Kam qi zono, belkia eve na tore na Zon'e MA, na hal ra xelesino. Reyna Ktrmanciya Beleke bena rengine u gurlage.

KAWENA

All DiKME

- 0r* Kaskena ez hewr biyene
Ca ve cae homete ra bifeteliyene
Asmen ra biamene ra, bivorene
Hardo dewres ra gul u laeru jil bidene
- 1=4 Kaskena, kaskena
1=4 Ez tija homete biyene
Gulvange dekun u khalikune sima bihesnene
MI homete rosti kerdene
- Kaskena, kaskena
Ez hardo dewres biyene
Stma mezela isoneni
Zerria mina bele de bikinttene
- Kaskena, kaskena ke
Ez bon 'e rê uzagi biyene
Pir u rayveri
Ceme hectiye tede gire dene
- 1=4 Kaskena, kaskena
Ez Cevrail biyene
Mi isoneni re
Amro derg vila kerdene
- Kaskena, kaskena
Ez mamoste biyene
Welat ve welat bifeteliyene
MI zon u kultire ma domonu salix dene
- Kaskena, kaskena
Ez suqultnge biyene
Homete de raperrere
Ca ye ca nndiye vila kerdene
- Kaskena, kaskena
Ez Oerne Munn biyene
Xiraviye era xover fistene
Desim ra bivetene, tey biberdene
- Kaskena, kaskena
Ez va biyene
MI boa gul u gcege welati
Era xover fistene, stma re tey biardene.

Goniamayîş

Mehmet Seyitalioklu

"Baba, no siya û sate tiya"

Waxte naye ra ver Bulganstan ra Tirki kocber biye, ame. Dewlete 'era Amed-Bismil de ca musno arazi do ci. Uca owina xo ramen'e. Ebe kefe xo xebetine û kar û gure xo de niya (lane. Rencberiya xo ebe ihno zanayi ziret de ane ca. Qezence xo zof nndo. Rehet û asane dere. Ebe perwerde zav *زەڤ* Oyane newiya musene. Her 0 ra aver ne Tirki prane binan ra zede desta sera guretene. qunke mjadiye sera ciyane newiya awan kerdene armance dewlete bi. Ú asimilasyon ld na hesab serroyo. No pro Tirk bazar it new se 6 çewres û phanc ra tepia amay bi Tukiya. Be Amedi sukane Tukiyaye bina de ki da bi vila kerdene.

Dewe der o dormi pero Kurde. inan xo miyan de jubini ra mordemi de' waro. Goniamayis kewt bi kar. Esira ra xeie morderni kiŞiyê. Xo miyan de dawa goni dew= kene. Na semed ra xo jumini ra seveknene, xo dane we.

Esira ra cend çêyi (keyey) malbata xo kene bar, ene werte ne Tula de nane ro. Cuye xo piya de-warn kene. Gede (zav-z4) wendegeha (mekteb) de kay-kelebut de ronisten Ê ravastene de telewe dere. Piya nigar (resm) ki amte.

ena (kena) Wusivi Mabupe roje mgarane piye xteye khana de ke niya dana. Ey hevale piye daye pero sis o bore. Le piye daye siya û zayfeko.

"Baba no ti

"A taw tt One biya. To se zana, ez o yo?"

"Baba ,no siya û sote twa. Be to kes zayfek niyo."

EBE VENG

Ebe qiraps

Reng bide venge xo

Xozan û bigita, Pel

Têfû taL behal û hewal

Sere koyu ra niya de

Pence heli deste ser de

Gul û vtla welati pist

Xort û kena dest da jfibini

Çi berivan, 9 berivan

No solesan

Bereqino, payiz 0 zumstan

Zergfin o wisar, ceqer o amnan.

Welati re bi sermiyan

Nika, Austriya De Ki Jii

Perloda Zazaki/

Kirmancki Esta!

Hiiseyin Şimşek

Par, asma Hezirane de Viyana de ju kurse Zazaki (Kirmanckiyo) bin amay bi meydan. No kurso newe ya ki peyen, Komela ASAV (Alevitische Studentinnen und Akademikerinnen in Wien) ardi bi raste. Vntride, ma xonde des isonu bime, ni kursi de. Peye coy gmayme phonc - ses teno. Hama ma zoneme ke xeke isone ma wazene ke zone xo bimusere! Ye zafino ya waxte xo cino ya ki ciye do bin ra rast nino. Ma vat ke, ma ki dorme jii pelge (perlode) de berime telewe. Hem ma, iye ke yen& ni kursi i, hem ki iye ke nesikine bere kursi i, na pelge de pia jü ca de binusnere.

Ma xeke' namo ser de vmdetime: Reyna, Veng, Raa Ma, Roc, Zoneme, Pia, Dem, Venge Ma, Zone Ma, Pelge, Karnime... Peyniye de ma peiga xo re ji.i name ard bine qerari: Raa Ma!

„Akademiya Elewiyone Austriya — AAA" be koma ASAV, na perlode re' pia wayireni kene. Ma wazeme ke "Raa Ma" asme de jii raye vecime. Nia ci rê heqbere yeme ya ki nenrie, nika ra ne ma zoneme, ne jiiyo bin sikino bizonol Çıxa isone ma ke dest kene ci, kare ma xonde rast sono. Ma xonde zoneme, xonde vame!

Mullane wes u wareni de!

Hiiseyin Şimşek

Mesut Neverdano

FILET BIRA MEMEDI

Aleyder Turan

Gile koe Bagire, ax mizo dumano
Derde bira Memedi, dae, zaf guano
Vano, zerremi dezeno, deji vet naleno
Peskare' ci biyo, derdo de b6dermano

Remo, neremo ke, derd amo, oncia diyo
Zaf qefeliyo, peyniye de teshm biyo
Newesxane suka Zurixi de xatir wasto
Kuto ra rae, zahm feleki duna Oyo

Biray, Dere Balabanu ra has kerdene
Dewe be dewe, mazra be mazra nas kerdene
Van&, vato, "m1 bere', Didim de wedare"
tmu nebon, kaska m1 ci ra pers kerdene

Aleyder vano ke, hêfê bira Memedi
C6rune vero ceru, Heq niama comerdi
Ma kami ra ke has kerd, jii be jü gureti, berdi
Ne'zon ke gerre` kami, kami re bikeri

Lowkha Thdraqi...

Dewa Çetko Ra Sep* Ezizê qiuli

Qalkerdogi: S'6waz/Divirg-Agbaba ra Çê Ap **Silki**

Nuştog (transkripsiyon): Astarê *6chri

Xal Seyd (Seyde Ezize Qhuli) na lowka xu Sewaz di, dewa Meylo ra th6raqe qe' Merne Sismani, Xalka Xani seri phoncas serra veri vata belkiarn... Aê ki diise ma u pi mi rae, na lowki dfiemanina ino di, waro di, yabd hega di, din di feke sare dewane hetane ma bi feke Dewa Agbabaciyo di ki biya, tan (Maa mi heni vana).

Rfiece Dewa Agbabay ra lace Gula Agae, Momidi (Momide Çê Bay) ,dewa Kudico (na dewi buever Dewa Pasay, buevere cheme Qısıği dera) ra ten& thiiraq hernenu, a riico di ki Dewa Çetko ra Seyde Ezize Çhuli yenu Agbaba, raste ci yenu, Çê Gula Agae di ki benu meyman. Momide Gula Agae (Qe Bay ra) Seydê giu11 re tengiya hernaixe xue re gal kenu, vanu lu; „Xalo, mi Kudico ra tene thbraq herna, thEiraq kermecin veyciya. Mi th6raq peyser berd lu Mom& Kudici rê, thiirage xu biceru , hama Momide Kudici thbraqe xu niguret. Nezif lu se bikeri ani thbraqi, how (hao) mi dest di mend, si... Xalo di teno berzi ney ser, tu bi Hex kena!"

Th6raqu ki bon di, raste di, zerre teste di keo ru (kerdo ro),

Xal Seyd uca di ci re geyda danu piru, vanu „qxa sisu, cixa paku, tu vana, belkia haku Qixa gongilalcagu, cixa nndu, cowu ki pirentaqu"

Vane ki, na lowlu tak dewo di tene kesitena biya, inda nezif. Tirem vace, hergi cay di ciye niyii ra ser Hama, lowka lo hete dewa ma (Agbaba) di cite yena ra vateni, nawa cer dera:

Ez berdu diyare Agbabay,
Cüireg mi ra owsa, kutke q6 Pasay sana kaleka mi ju mosa.

Bine mi ki guleru tosa.

Ez diy15 we, niie ri, Ali Qiniptioni,
Ali Qomphoni mı ra va lu, mm sen zof ez waxtu lu tu rfieni, xir di tile ni!

Ms

Ezu siyu diyare Uovsixi,
Ctireg mi ra owsa,
Cfireg seri fetelinu aite hell,
Sersebebe na iso lace HesTeli.
Na caridiiequ, na çımıbeli
Na fekıgırsu, na fek u seru 'agzi'(felu)
(Naca di lace Hese Têli ra vanu, leqane xu bı
pe ci kenu)

Ez berdun Divırg, berdun vere baqalı,
Diierme mi di biye tiiep pen aqsagali
Mi ra va ki, „qardas sen nerelisin?" (bira, tu
kueti rawa?)
Mi va ki, „ben Qanqallıpm" (ez Qanqali rau)
„Qampl'in hangi kbyandensin?"
mi va „Melilverandan \$ismangildenim"
Perini becke xu gas kerdi,
Va lu; ulle k1 thüju, bile lu thiiju,
Diyane mı akere, zerre mi pen duman u

Ez berdu, nüe rı tirani,
buya mi ra tirani biyı pram
Mi taini ra va apho, taini ra va bira
hete mina mere, bue yena mi ra.
Qondtiexteri ama va k1, „bu nedir?"
Bi gu4e mi rı, ez estu yfiznumara,
Va ki; ulle k1 thiiju, bfile lu
Diyane mi akere, zerre mı pen duman u

Vanu, Xalka Xani khebaniya,
bine' poste mı pak nikerdu,
rtiec *nu ko ru,
Agbaba ra çımê Uçê Phapi ju koru,
Uce Phapi vanu, ulle lu thiiju, bfile lu
Diyane mi akere, zerre rni pen duman u

Buie rni qilqu gindelku,
Neyzi (nezdiye) mı mebere, ez eyrii zof
zindiqu.
Xalka Xani biye gKke mi rı, ez estu werte
findiço (birre findiço estu Hete Meylo di)...
Va lu; ulle lu thüju, bile lu
Diyane mi akere, zerre mi pen duman u

Xalka Xani varia ki, riiec siienü koru,
How lu lowka na thbraqe mı vanu,
„Ciye mine na desta şüediri bueru..."
Seyde dewa Cetko ld cerenu ra a, vanu lu;
„Ere Xalka Xani, ezi ld kon di tüe ru."
Va lu; ulle lu thüju, bille lu
Diyane rin akere, zerre mi peri duman u
IIIj11...

Xalka Xam vana, „Erow tu bı Heqi kena, heni
mevaa,
vera na sari heni mevaci, sar pê ma huyinu,
B 'e; tiie re ki sir pueconu, se benu, heni
mevaci!"

Ci rê sir puecena, sirê xu ki wenu,
pira waxtu lu kunu ra rayi, oncia geyda nanu
ra cı vanu lu
ulle Id thtiju, bille ki
Xalka Xani ki ci ra vana
Erow, „ez ci konu di osti piyê tu,
tu z6 kutiki werd, oncia ki hawa lowenal..."
Memê Çeti ki vanu lu;
„Lo-low, xuertb`rn, na wesiya rni rı Kna bu,
mec6r6 Onan'6 Qawaxi.

Lack Ezize qhuh, Seyd: Dewa qetko rau, Hunermende
lowkha thdraqiu. Lowlcha thdraqi erzenu Lace Hese Teli
hi q8 Meme Sismani ra Xalka Xani ser (Dewa Agbaba
ra birae ceniya Mehmet Kandificerio). Reye hi reye yenu
Agbaba, ŞıXenu qe Bay (Gula Agae) hi Çê Ap

Xalka Xant: Dewa Meylo ra Çê Wine *ismani rawa.
Agbaba ra deka lace Hesenali Qorci - Gulusenیا (kbyrae
mine - ez pese iy cleru)

Lace Hese Tell Momid: Sulu (Divirp) di nisenu ru, yenu
dewa xue (Meylo) ra thdraq hernenu (Meylo ra Çê Mem'e
Sismani (Xalka Xani ra) ra hernenu). Ihdraqu ki herne-
nu, hata kı berdu sulu (Divirgt) yenu ser, ser, lowlu
vacinu, sifte nu thdraqu (th8raqe çé Mane Simard ra
Xalka Xaniwu)

Agbaba ra Mome di Çê Bay (Lace Gula Agae - Gula Agae
deka mina, maa maa mina, Monad xale minu):)(ale
=nu Momid dewa Kudico ra, qa /Amnia Kudici ra
(wayira xu ki çêna Khek u Use Momi, Fincana) thdraq

hernu, ardu çê xu (e Gula Agaya Ç Bay), hama thdraqe
xu kermecin veyciyu.

Uçê Phapi: Dewa Agbabay rau- mala serem rau

Ap Ali Qmiphon: Dewa Agbabay rau- mala sereni rau

DIYANE (nerio): çuval,Okelek derisi, torba vb. nin agzi

QILK U QINDIK (nerio): dallı budalch, çikintılı aga
agg kdkii

PIRENTAQ: çıplak ortalik yere serili olan

KEW RU: KERDILT RU

SUKI: DIVIRG: sehir, Divirgi

MEYLO: hete Qanqali di name ju dewo

A6BABA: hete Divirgi di name ju dewo

qEDKO: hete Zara ch name ju dewo

DEWA PA*AY (BADKO): hete Zara di nami ju dewo

COREG: Hete Divirg di name ju qezawa di qico

USUVSIXI: Hete Divirg di nami ju dewo

pêsarê kemi kerdena zimustoni

Veli KiOoglu

Cenike re' way bene. Tene male ho beno.
A serre Id zimustu' zaf cetin yeno. Alefe
mali qediyaene dero. Hewn cline cenike
nekuno. Vana, "alef qedino, ci dan mali?"

Roze sodir urzena ra, pesareye pozena.
Cena, sona ce pire ho. 'Ma ve xer - xer ve
silamet', vana,

"Piro, hal - mezal nia. Zimustoni zaf zor
kerdo. Tenge derime. Ti ke minete bikere
Haqi r,a vazere, rozune zimustoni ma sero
tene kemi kero." Pir sas beno. Vano,

"Taw, roze Haqi cituri bene kemi? Ti
honde ca ra usta ra, ama; ez minete ken.
Veren,a neverena, na menda Haqi."

Hefte ra nevereno, yore sona, dina bena
siae. Usar rew yeno, mal xelesino.

Sinan Usar

cae caydana khewiye biye serdin, siye
adire locine dewn'a bi, Şi
o mobete vere locine bi vindi,

a tania adiri cemediye, siye
a Oa qaji Şikiye, siye
dina biye tariye,

mezele ma rijiyay, Şi
kilam u silare ma xo vira biy, siy
jiyar u diyar'e ma dariyay we, siy
ra u rece ma biy vindi,

domane' aesimi biy vindi,
fecire sodiri de vengi bi kemi,
kolume dewe tedima merdi, siy...
welate ma ra perray, siy
dar u ber, birre ma vesay,

Munzir xenekiya, si...
ax cigera m', pird
zon, qom, welat... her ci bi samke,

Kulturê ma de ca û muhimiya nameyê insani

Wus'6ie Gestemerde

He',bet insan bename nebena. Sere hardane na dinya ra heralde nameye her insani ki esto. Seba ke mordem jûrnini nas inkerone, name nane insani ra. Nameye insani ki nasnameye insani yo. No sebeb ra ki seba insanan name zaf muhimo O. name insani ki jû belgeya de insani ya. Domane dergu,si ke amayi riye diriya, ma û piye domanan ki name mile domanane xo ra. Name piranayene de ki eno diqet kerdene Ci heni her name ki her kes nene domanane xo ra. cinke nameye insani, ze qedere careye insani yo. Coka ki no xusise name piranayene de zaf diqat kene.

azt ma qey namey'e kirmancki (zazaki) n6ne domanane xo ra?

Se ke eno bî zamtene, sare ma honde nameyane kirmancki (zazaki) domanane xo ra nenane. Sebebe naye ki zafe. Milete ma hete nameyan ra ki amo asimile kerdene. Zulmkaran no xusise name piranayene de ki re milete ma zulm kerdo. Zulinkaran nameye lurmancki qedexe kerd bi. Waxto ke milete ma ebera dewlete de siyene nasnameye domanane xo vete', na esna de memure dewlete ki name wo ke ma 0 pi wa,sto pirano, o name nenusnene, berde, hurendiya nameye lurmancki de nameye tirkan nasnameye naleti de nusnene. Sebebe &dine ki, sima ki rind mite ke sare mano alewi zaf bale tesire baweriye de mendi bi. No semed ra ki zafine nameye des û di imaman, nameye ewliyan nene domanane xo ra. Naye ki mordem rehet name domanane Man de vineno û he,sneno.

Kirmancan6 Alewiyan senê nameyi nene domanane` xo ra?

Kirmancane Alewiyan zafine ne nameyi nene lajane xo ra: Ali, Hasan, Haydar, imam, Mehmet, Riza,

Hiiseyin, Zeynel, yane ne nameyi reza jiiyine de amene û na listeya nameyan niya biyene dergsiyene.

Ra,sti ki mordem ke bi diqet qat kerone, sare ma miyan de nameye lacan bî kirmancki zaf kemiye. La mordem ke bi diqet listeya nameye cenenkan de qati kerd, na listeya namane cenekari zafeni hi lurmancki ya. Şarê ma miyan de nameye cenenkan ki: Firinca, Gewre, Gule, Gulizar, Gulnaz, Harse, Koye, Melern, Mircan, Porsor, Qelem, Xamm, Xase, Xeycane, Xeyriya, Xezal, Zerde, Zelxan, Zilfinaz, niya bene reze sone. Her cups ke ne nameye cenenkan nasnameye an de niyairkay bi nusnayene ki, ê bi ne nameyane xo amene nas kerdene.

Werte serane 1970 0 1980 de ki sare ma nafa ki dest bi nameye ceplurane tirkan kerd û ne nameye niyaneni nene domanane xo ra: Deniz, Mahir, Çayan, Ula, Devrim, Sava, Kurtulu, Taylan, Ula, OzgOr, an, Eylem, Diren, Evrim...

Yurmancan miyan de name piranayene

Kirmancan miyan de name priyanayene de sanse ma 0 piye domanan honde cine bi. Qinke eke ceye de piyaye porsipi yane piyayekamili ke bibiyene, name domanan an Ilene pa. Nameye domanan ki, namey'e bay û kalkane xo, nameye ma it piyane xo, ya ki ma vajime kese ke cira hes kerde, kese ke familiye ra wefat kerdo, name Man nene domanan ra.

No derheqe nameyan de nuskare ma Meme Koekorta lutabe xoye „Berxa M Xeribiye De" de niya ardo re ziwane „... Mkt amene seba ma, ma ra pers kerdene. Ma ra vatene „Name na qzjkeke vtk a?" Ma ki vate

Name daye Piya wa." ma ki vatene: „Ero bawo bawo, no sene name wo?" Omke ê ki neheq niye. Hetan mka ma name Ereba ne domanane xo ra, aye ra tepiya name Tirka ne domanane xo ra, naye ra des - vist sere raveni ki, ma name kurmanci nayi domanane xo ra.

Qey niya hi? Ma qey xo inkar kenirne? ra vatene, ne nê, qa no zone ma wo. To di, ma vanime piya sime, piya beme, piya ame... M ma de qese kerdene, zereye xo kerde tal. ,are dema ma verde ra rm ra hes kene. Ina ze mi kerdene. Naye ra tepia nameye domanane xo: Menchke, Hehna, Marsunge, Asm, Boyer, Naver, Benz, Bulusk, Astore... nene pira."

stre ma miyan de nameye insani telefin kerdene

Mordem jûmini bî nameyi nas keno. *are ma miyan de honde natney'e insani nedino ra we, yane (lice ma honde bi name' venea pilane xo n'edane. Quxike, kulture ma de qic pile xo, pili ki (lice xo zano. No sebeb ra Id gic pile xo re rumet keno et nam'e pfié xo honde we nedano. No ki get beguman giredayiye kulture insani û giredayiye terbiyaye insartiyo.

No xusise nameye insani telefife kerdene de ma sikinime taye nunimeyan biderime.

Kulture ma de nameye pilan niya eno telefuz kerdene:

Ap Hesên / **Apo** Hesên, **Najniya** Gulnaze, **Veyva** Xeycane, **Xalo** Wusen, **Xalceniya** Zilfmaze, **Xalika Xeyriya**, **Annka** Xezale, **Keko** Kerem, **Walula** Zarance, **Xmamiya** Gulcemale, **Bira** Xaht, **Zama** Sileman, **Kewra** Xase, **Kewra**

No xûsis de im Kirmancki û bî Tirki taye celcuyi

Bay û **kal: ata, ecdad**

Kalikû Pirike

Pirike (n): nine, babaanne, aneeanne, biyilkanne

Kahk (n): dede, ata, bilyiik baba

Bay kal (n); kal (n); kalik (n)

Ma it Pi

Maye (m): anne

Daye: anne (hitab hall)

Daktle: annecik

Dalule: annecighn (hitab hali)

Pi (n) : baba

Bavk (n): baba

Bawo (n): baba (hitab hall)

Bawko: babaciffim (hitab hali)

Wa û Biray

Waye (m): baci, kiz kardes

Waya pile (m): büyük luz kardes

Ete (m): abla

Wakile (m): ablacik

Walule (m) : ablaagun (hitab hali)

Bira (n): kardes (erkek kardes)

Birayo pil (n): agabey

Kek (n): agabey

Keke: agabey (hitab hali)

Keko agabey (hitab hali)

Domane vra fi birayi

Werezaye(m): luz kardesin kızı, yegen

Wereza (n): luz kardesin oglu, yegen

Btrazaye (m): erkek kardeOn krzt, yegen

Biraza (n): erkek kardeşin oğlu, yegen

Torni

Tome (m): kız torun

Torn (n): erkek torun

Ap û Najniye

Najniye (m): amca kanst

Najni :

Ap (n): amca

Apo: amca (hitab halt)

Domane Api

Qena api (m): amca kızı

Laje api (n): amca **oglu**

Amike it Zama

Amtke (m): hala

Zama (n): damat, enişte

Domane Amike

Cena amtke (m): hala tun

Laje amike (n): hala oğlu

Xal û Xalceniye

Xalceniye (m): dap kartst

Xal (n): dap

Xalo: dap (hitab hali)

Domane Xali

Qena xali (m): dap ktzt

Laje xali (n): dap oğlu

Xahke

Xalike (m): teyze

Xahke: teyze (hitab halt)

Domane Xahke

Cena xaltke (m): teyze kin

Laje xailke (n): teyze oğlu

Veyve (m): gelin

Veyvtke (m):

Zama (n): damat, enişte

Xmamiye (m):

Xmami (n):

Vistriye (m): kapnana, kapnvalide

Vistewre (n): kapnbaba, kaympeder

Balduze (m): balda

Bacenax (n): bacanak

Zeyiye (m): g6ramce

Demariye (m): iivey anne

Babalix / Piyare (n): iivey baba (Mordem piye misapbe xo ra kî: „Babalix" vano.

Cmiye (m): kadm

Camerd (n): erkek

Doman,-e: cocuk

Derguş,-e: (yeni dogmlq cocuk)

Ceneke / Keneke (m): luz cocuk

Laj / Lac (n): erkek cocuk

Azebe (m): genc kız

Xort (n): genc delikanh

BABA GUI,

Qeseykerdene: Didar Ozel / Qocgiri Qerebel —Dewa Pasay ra ceria. Rizae Muziri
(Temmuze 2012)

Nustoge: Melek Ozgii Si5nmez

Baba Gul, juyo de derg biyo. Paltoe xo Veve tiyi' bi, ey guretene pira, hen amene ce ma. Zimistan zof amene. Xora çê ino u diyar ra jukeko. Na het de Dardeso di ceyi, çê ey ki daha buetao. Hao Qawaxe ra na het de di ceyi Dardesone, uca ra tepia ke in Id çê eyo. Sere tirro sure, kemera sise ser virasto.

Piye mi be maa mi xora mordeme jübiniê, &- mane apane jubinie. Ce Ap Palao khan hete ma de Delaliyo dero. Cueka Palbexo ra yene, sone uca, hega cinene. Daa Koke be Ap Hemed serba daa (maa) mi ilam vane "bide ma". Ce bae rni ki feqir bi, Palbexo tenena xo kerdo duz. Si ce seri ya, durime ino daha rind biyo. Ni Ap Palay be Bao Mami'a, ju ki waa xo'wa, si, kewte çê Ethe ser. Çê Ethe ki ceo haziro, cueka daha zengune. q6 ma tenena feqir bi. Khalke piye rni ki terie ne- çar biyo, neskiyo ke ze inn durime xo rind kero. Cueka Ap Palay newazeno ke daa nu piye mi do. q6 ma vane, "se kime se kime, Baba Gul biayme, beyme (biarime, berime), ceneke biwazime iste Baba Gul ardo, ju sewe ce ma de kewto ra. Deko mi isliga piye mi berda, kerda bine berzine Baba Guli ke hewn biveno ci re. Baba Gul sôdir usto ra, Daa Koke ra vato "meterse, ceneke dane, veyvke an'rne".

Zimistano, puko, yore zofa. Xora ceney zimistani wazine. Omnan de hegao de kar esto ya, cueka. Key ke kar qediya, kewt zerre ceyi, hona wazene. iste, Baba Guli cene, di-re teni mordemo cene, teknene sone Palbexo. Ju ki ape' to Usen uca Ceto de biyo, ey tey bene. Zerria maa mi ki piy'e mi de qe cina. Daa File (deka xo) wazena ke ceneke

bido, hama piye xo (Ban Mam) nedano. Tabi Ap Pala (ape' xo) emino ya, pile xowo ya, qese ey daha v'erenno. U newazeno ke ceneke bido. Ap Palay ke ceneke nedano, Baba Gul urzeno ra, dare ser vmdeno, kuno dare. Yane, linga xoya juye hewa de tiknis keno. Baba Gul hen keno sa, ceneke mecbur dame.

Nafa ki vane, "hata usar mevindime. Nika ke bi usar se, ceneke juye de remena, sbna, hale bena." Se ken, qesey kene, qesey kene, vane, 'Wares, ju mal sore bibirrne, non bidime. No millet ki nao ke naca dere. Şödir veyvke bicere, sere". Xebera piye mine fiqari ki cina, o xore ce dero. Zimistano, sbdir urzeno ra, Ono mal cirayneno. A sewe urzene ra, mal sore birrnene, non dane, non wene. Vane, "sbdid urzime ra, veyvke bicime, sime". Rae ki cina. Na hete ra male' Palbexo sbno hata birre Ceto ra, o hete ra ki male Ceto yeno. Di mali ke resnay pe sa, uca de ju cigir beno ya. Ti cigir zonena? Yane, rae bena ya. Uca gome Çê Meme Qeti sere ju gome Ap ibi esto, u tirr ra, daha cor ra. Rae uca ra

Zerria maa mi ki qe çina piye mi re. Xo be xo vana, "nika ke non da mileti, kewt ra se, ez son yore lunon lunon, xo kon şilt, kun well& yore, nairon, neon" Firset neana ke hen sero. Beno Odir, veyvke eerie, sone o cigir ro, heni bicim. Sonde piye mi mal ano, iniye mao khan biyo ya, hete mezelu de. Yeno u düş, nezon kam vera ci Ono, vano, "mijdania mi bide, ma to r'e vevyke arda." Xebera piye mi ki nia biya iste.

Baba Gul siyo, heni bicim wasta, arda, daa ki rind niyo. Zerria ceneke cina, Ono, dare de vindeno ke Oneke bider& Ebe zoru wazeno, hama o cag odet hen biyo, xore hen kerdo. Veri kam Ono ra pers kerdo ke hala zerria xo esta, cina...

Name xale to Gulheseni ki ey nö pa, ti zonena? Gulhesen ke bi, Baba Gul ama 0 ma, yeno rni viri. Ez cor serre Gulheseni ra pilo, &ma ke citu yeno aqfiê mi ke, nezon. Name ey nö pa, coka vist - phone guns kerd berzin, tebenke xowo.

Ey, ez ke hona qice biyo, hona sit ra ki kerdo, ez biyo newese. Dema ke hen ke zof biyo newese, cigerane mi de ciye veciyo, honde biyo newese. Çê de vane, endi mirena, howa ewro mirena, mesta rnirena. Dekamı Daa Koke ez gureto, berdo çê i Baba Gull.. Baba Guli Daa Koke ra vato ke, "turpa siae be hemgen pesane, biko, ci de. tlace xo nao. Ju ki Oneke bere, owa bine arey de bisaye." Daa Koke ez berdo, hen bicim owa arey de siito, hemgen be turpa siae dö ml. Ez ucay sera biyo wese. Taa ez phonc-ses serri raver ki mida deca, siyo el6xtbri, diixt& mi ra va ke, "cigera to sero 'eke esto, to qickeldne de ju riewesiye viyarna ra, ti zonena?" Mi va, "ez neznon." Badu ez amo çê de dasints biyo ke, Daa Koke mı ra na vatene, dema ke a newesiya biya.

Yane, ze döxtöru biyo, se vato sa, hen rast veciyo. Umid ke zof kuxa, to berd döxtöri, ey to ra n8va, "turpe be hemgen ci de"? Yaa, Baba Gull taa cond serre raver ez a turpe be hemgen ra hen

kerdo wes.

Ju Id ju serre dewa ma de sureki veciyay. Ba000!.. nia zimistano, puko. Qe ma berzo ya, her ke roc& ma ustene ra ke, dewice hae mezelo lunene. Peru qisawate ken& ha ewro çê kami ra kam merdo, mesta kam rinrerio?1 ju çê ra di teni, ju çê ra hire teni merde. A serre mi ki sureki yeti. Mi ki yeti, xale to Gulheseni ki yeti. Najniya mı Fate maa mı ra va ke, "meterse, mi emso hewn di: Baba Gul amo, vano, lewraa meterse, sima re tha-ba nebenor Heqqeten ceane ma ra mi yeti, Gulheseni yeti, Naziri veti , Yemina yeti, perinu yeti, kes thaba nebi, nemerd, hetane ma ra. Yane, zof ison !name ci biy'ene. 0 Baba Gul ke va, cliixtrk ciko ke...

Ez ceneka ozebe biyo, destane mi da teber, peru biyay pusigm. Xale mi Sefer ez berdo lewe Hesen Dedey. Çê ey ki vere Yilali de, Dewa Kalaxo dero. 0 Hesen Dede ki mordemo de hew! biyo. Ez siyo lewe ey, Dedey tene cile ne zone xora, kerde hit. Duerme a pusigane destane mi ra fetelne. 0 are de ki tun bawuske xo ardi we. Va ke, %Imo rawo, yane nezer biya" Ez amo 0, di roci ra tepiya deste mi biye wes. 0 het ra ki ma amayme mezela Baba Glib.. Mi paltoe ey ra ju parce guret, mezela ey ra tebenk guret. Xora ey vato ke, "mezela mi mede we. Mezela rni mede we ke, millet bero, herre bicero" Nika darde we sa, bena kemere ya, cueka heni vato. Ti ke emser siya dewe, şo mezele ra teberik'e xo bice, khila m' khila m', ma ilaco, qa! itiqate sima cino ke, ez se ken...

Baba Gul ke bi rameti, ez o cag girse biyo, hama merdena xo nena mi viri. Vane, biyo newese; ci ra vane, to beyme Newazeno, vano, "mi hewn di, ez miron, nu mebere, döxtör mi re se keror' Veri kam siyene Sewaz, siyene dtixtiiri? Pero siyene lewe Baba Gull, 'ewe Baba Husni, lewe Hesen Dedi. tlace xo ino ra venene. Pero ki merdi, siy, khila **merdi**

Sultan Sikmani Be Dik Sikmani'a (Hophopik)

Dogan Munzuroglu

Sultan Sileman padisae theyr u thuri biyo. Theyr u thuri bin& bandira iy de biye. Roce cenika Sultan Silemani vato, "ya Sileman; tu pasae theyr u thuria. Cil - core ma biyo khan, emire bide, theyri bere, purtane xo binsnire, ez purtane man ra cii - cor ci ken. Organu, balisnu viraci." Sultan Silemani emir da, theyr u thur diyo are, amo. Tae milciki caane serdan'a perre ra, ame; tae mfiçiki came german'a perre ra, ame. Arne seraiya Sultan Silemani de diye are.

Milcika sewe lerze kerda, vato "leyre mi vesane, sira bidere mi, ez purtane xo binsni, seri." Ae raver purte xo nsne, perra ra, siya. Ae ra tepia kerga misiri (hindi, culfg) be kesexur (heliyo vilesur) amo. Peyda mu purte xo

Silemani vato, "hela ser lure; milciki pero ame yan niamer?" Milciku mabene xo de ser kerdo, vato, "pero ame, ama hophopik (clinukal) neaseno. Sultan Sideman qariyu, hers kerdo. Vato, "mi emir do, pero theyr u thur amo, hophopik niamu. Mi thabae ver de say nekeno. Mi thabae ver de neceno. Qesiya mi qesiya here bojia!"

Herbi elci rusneno, vano "sere, pe bicirê, biarel Elci (peyik) sono, hophopiki ceno, yeno. Sultan Sideman hers'a pers keno, vano,

"Hophopik, tu cae kuta herey, emira mi nehesiya per Hophopik vano,

"Hesiyo pe, ya Sileman, ama tene kara mi est biye." Stleman merax keno, vano

"qi kara tu est biye, hophopik?" Hophopik vano,

"Mi merdu be cundan'a mordme." Sileman vano,

"cc, hophopike nu; tu mordi, reynay?" Vano,

"Heya; mordi, reynay." Vano,

"Merdi zafe ya cundi zafe?" Vano,

"Merdu be wesana tediise ra biy, hente jiihini bi. Ama wesana jii merdu sero say beno." Sileman vano,

"Tobe tobe, o kamo ke merdu sero say beno?" Hophopik vano,

"uwo ke jii xebra cenika xo ser purtane theyr u thuri nsneno, uwo!" Sileman vano,

"Hophopik, tu nae mire vana. Ez pasae milckanu, cik biwaji ae koun." Hophopik vano,

"Dina alem zano, tu pasae nulcikana. Riye cil - core cenika xora nia hente theyri riit - rapal verdana, na sene padisaina? Jü xebra cemka xo ra theyr u thuri ruciknena. Pasa nebena, rostia cimane mi be,

ez rasti voun. Ni theyri meste bine yore de, bine tici de, serde zimistani de qir bene, sone. No sene acplo? Riye cilane tiye nerman'a hente mexluqati qir kena! Tae ni mkiko bin& yore de wesiya xo ramene, tae ninu desta rate de, germe tici de wesiya xo ramene. Na emire emira Silemani niya!"

Sultan Sileman fmdeno, gos nano xo ser, birdi aqd yeno sere. Xo xo de vano 'no hophopik rasti vano.' Cereno hophopiki, vano,

"Hophopik, vatena tu rasta. MI fam nekerd. Biyo laê mamka cenike." Cereno milqikane bino, vano "kes purtane xo merisno. Theyr u thur acero, sero welatane' xo, sero pungane xo." Theyr u thur sa beno, Of keno, beno vila, sono.

Sideman tace sere xo sere xo ra veceno, nano sere hophopiki. Vano

"Hophopike ml, no taco zerrnen heqa Hophopik tace zerrneni neceno. Sere taci ra jü perre ceno, keno sere xo ra. Vano,

"Ya Silernan, tace to mire lazim niyo. Mi sero ke tacu zerrnen bi, qulo diling yaxe mî neverdano ra. \Tirane mî neverdeno ra. Koti de ke mi Oekane xo ceno, kuno mi dime. Dano nitro, mi Oseno, tace sere mi ceno. Riye tace zerrneni ra az u uze mi birneno. Diiye mi keno kor. Tace to tore bo, na jü purte mire besa!"

Sultan Sileman vano,

"Tu zana, hophopike mi. Tu baqila. Eke wazena, ez nae ra tepia name to vurnoun ya. Name xo noun tora. Tore nae ra tepia Diksileman vacire. Name tilyo bin Diksileman biro. No aqil ke tode bi, tu Sultan Silemani ra pila."

A roce ra na race hophopiki re Diksileman vane.

Ders 4: Reqemi Saplar

Mesut Keskin

?Wei
CO?
) f
7 \

-4)4
P ir C
ov
r
pp, 9,
17; ? ,

1 jil, ma	30 hiris
2 dick, di	31 hins u jii
3 hire	40 cewres
4 car	50 phoncas
5 phonc	60 seşti
6 ses	70 hawtae
7 hawt	80 heştæ
8 het	90 newæ
9 new	100 se
10 des	101 se u iii
11 des u jii	200 disej
12 des u dide (des u di)	222 dise u vist u dide
13 des u hire	300 hiresey
14 des u car	400 carsej
15 des u phonc	500 phonsey
16 des u ses	1000 hazar
17 des u hawt	1100 hazar u se
18 des u heg	1234 hazar u dise u hiris u car
19 des u new	1999 hazer u newse u newa u new
20 vist	2000 di hazari
21 vist u jii	2001 di hazar u j0

not: "dide" (2) saytst sadece sayddiginda s6y1enir,
isimlerde kullamimaz: di biray.

Serri-Yaş

Ti ond serri dera?

Ez hins u di serri derane.

Viyale gand serri dera?

Heyder gand serri dero?

Gulizare hins serre dera?

Hesen des u hešt serri dero?

Kaç yaşındasin?

Otuziki yaindayirn.

Viyale des u new serri dera.

Heyder vist serre dero.

Nê, Gulizare hins serre de niya, a vist u hawt serri dera.

Heya, Hesen des u het serri dero.

Diger soru çeşitleri

Ti pnd serriya?

6ezale gand serriya?

Hesen gand serriyo?

Gule hins u phonc serriya?

Mistefa phoncas serriyo?

Ez çewres serriyane.

6ezale vist u di serriya.

Hesen des u ses serriyo.

N6, Gule hins u jü serriya.

N6zanon, gand serriyo.

<and / çend - kaç

tı arnd serri dera?

tı ond serriya ?

serrê to and'e ?

Serrd to ondd?

Ti ond serrand xo dera?

Serrd mu hiris u chyd.

Ez vist u hešt serrand xo derane.

Dikkat: Zazacada sayılarla isimlerde pgul kurmak biraz zordur:

10 serri ; 11 serre ; 12 serri ; 20 serre; 30 bira ; 34 bray; 50 kagite ; 59 kagiti
20 qeleme ; 21 qeleme ; 25 qeleme 40 çê ; 41 g6 ; 44 g6yi ; 60 kitab ; 62 kitabi

- Ona (10) bbli.inebilen ye art 1 ile olan sayılarda isimler tekil şekilde sbylenir:
serre, 11 serre, 20 serre, 21 serre, 50 serre
- Tiim diger sayılar, 10 ile birlikte, isimler gogul olarak belirtilir:
2 serri, 10 serri, 12 serri, 22 serri, 55 serri

way_ way_ way_ way_ way way way nin an___ run na may way din sr_ nin_ an
 in na_ niya a ya_ bin_ na m na_ niya a ya_ bin_ a p ma_ vi ;lea se_ ni_ na
 st ma_ vi nen sc_ ni_ an
 tan qe_ p ma ma_ rat_ ma ci pe p ma ma zn_ ma tan qō p ma ma_ att_ ma
 ci p8 p ma ma_ za_ ma kw mar p ma ma_ zit_ ma tu ma kul kccd acr re_ ma
 ma very_ dm we le_ fl ma MR_ an rli_ na_ nin rut p ma_ vr nen. an ML_ rie nin
 na mn_ an nin an nin_ na

E.

way way way way
 way way ninna ninna
 ma niya aya bina
 suna vin8n senina

tanqe sima mant ma
 cip8 suna imam ma
 komir sima cant ma
 suna kul kerd zerra ma
 ma vaydm wel8 stma
 ninna nit= ninna
 suna vinen senina
 ninna !Mum ninna

way way way way
 way way ninna ninna

kuhun 5una newe ma
 bacar snna dew8 ma
 kayna snna veyve ma
 qey xatir birazay ma
 ninun8 Qeyser8 snna
 nit= 'Uinta ninna
 sum vin8n senina
 ninna ninna ninna

way way way way
 way way ninna ninna
 ma ninn8 puun ya
 ma ninne pitun ya

Evren stma biyu her ma
 umo kot miyon k8ber ma
 pat pent almeer ma
 nulet8 ma say ver niya
 Renber gay xwi bid tifing biger
 xelas8 fasist cina
 ninna ninna ninna
 sum vin8n senina
 ninna ninna nit=

Cewlig (Binged)

Fotoğraf: Devrim Tekinoğlu

